

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

gp.mo@gov.si

Številka: 007-90/2012-14

Ljubljana, dne 6.7.2012

EVA 2012-1911-0006

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE**

gp.gs@gov.si

Zadeva: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom – predlog za obravnavo – NOVO GRADIVO št. 1

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na ____ seji dne _____ pod ____ točko dnevnega reda sprejela

S K L E P

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom, EVA 2012-1911-0006, ki se ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.
2. Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da po sprejemu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom, pripravi in sprejme uradno prečiščeno besedilo Zakona o varstvu pred požarom v skladu s 153. členom Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Dr. Božo Predalič
GENERALNI SEKRETAR

Prejmejo.

- Ministrstvo za obrambo
- Služba Vlade RS za zakonodajo
- Urad Vlade RS za komuniciranje

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Miran Bogataj, višji sekretar

Darko But, generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje

2.b Pri obravnavi gradiva bosta sodelovala:		
Aleš Hojs, član Vlade RS in minister za obrambo Peter Stavanja, državni sekretar		
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:		DA
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:		
/		
4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:		
/		
5. Kratak povzetek gradiva		
Gradivo naj predhodno obravnava Odbor za državno ureditev in javne zadeve.		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR		
/		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:		

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

Gradivo ne povzroča neposrednih finančnih posledic oziroma izdatkov iz proračuna, vplivalo pa bo na poenostavitev postopkov pri graditvi objektov in zmanjšanje administrativnih postopkov pri delovanju pristojnih državnih organov.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

DA

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Zakon je usklajen z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor, Ministrstvom za finance, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvom za pravosodje in javno upravo in Službo Vlade RS za zakonodajo. Gradivo je bilo poslano v mnenje tudi Gasilski zvezi Slovenije, Združenju slovenskih poklicnih gasilcev in Slovenskemu združenju za požarno varnost. V pripravo zakona pa je bila vključena tudi Skupnost občin Slovenije, Skupnost gasilsko reševalnih zavodov Slovenije in Inženirska zbornica Slovenije.

Pri usklajevanju posameznih vprašanj so bile vsaj po vsebini upoštevane pripombe in predlogi posameznih ministrstev, nevladnih organizacij oziroma drugih interesnih skupin ali institucij. Ministrstvo za pravosodje in javno upravo je izrazilo predvsem bojazen ali ne predstavlja obremenitve neobvezno usposabljanje stanovalcev s področja varstva pred požarom ter predlagalo, da se ne izdeluje požarni načrt za eno in dvostanovanjske objekte na katerih so sončne elektrarne povezane z javnimi električnimi omrežji. Neobvezno usposabljanje stanovalcev je nujno, če se želi zagotoviti vsaj osnovno poznavanje in ravnanje stanovalcev ob požaru (uporaba gasilnikov, gašenje začetnih požarov, izmik ipd.) in je v Pravilniku o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 32/11) urejeno brez terminsko opredeljenih rokov za izvedbo. Predpisano pa je, da se praktično usposabljanje za izvajanje evakuacije izvede enkrat letno v večstanovanjskih stavbah, za katere je treba izdelati načrt evakuacije. Taka pa je praksa tudi v številnih drugih državah. Izjem pri požarnih načrtih za objekte na katerih so montirane sončne elektrarne ni mogoče delati, saj se le te montirajo na najrazličnejše vrste objektov, med drugim seveda tudi na stanovanjske. Požarni načrt je treba izdelati predvsem zaradi zagotovitve osnovnih pogojev pristojni gasilski enoti, da lahko intervenira tudi v primeru potrebe na objektu, na katerem je sončna elektrarna.

Skupnost gasilsko reševalnih zavodov Slovenije je predlagala, da bi se gasilske enote vključile v postopek izdaje gradbenega dovoljenja in da bi izdajale soglasja o zagotavljanju požarne varnosti, opravljale preventivne preglede ter izvajale nadzor nad izvajanjem Zakona o varstvu pred požarom. Glede na temeljni namen zakona takšnih pristojnosti gasilskim enotam ni mogoče dati, niti za to ne obstaja realna potreba. V skladu z namenom predlogov, ki jih je dala skupnost pa se je dopolnilo določbe zakona, s katerimi je omogočeno, da poleg že uveljavljenega možnega sodelovanja pri pripravi požarnega načrta za določen objekt, pristojna gasilska enota lahko predlaga tudi spremembe in dopolnitve tega načrta lastniku

oziroma uporabniku, ne izročitev izvoda požarnega načrta pristojni gasilski enoti pa je sankcionirana.

Slovensko združenje za požarno varnost nasprotuje črtanju določbe, ki navaja prav delovanje strokovnega združenja in podobno velja za črtanje določbe, ki je doslej predvidevala ustanovitev posebnega svetovalnega telesa na področju varstva pred požarom. Podobne predloge je dala tudi Inženirska zbornica Slovenije in po opravljenem usklajevanju je bilo odločeno, da tako posebno svetovalno telo kot tudi določba, ki zajema strokovno združenje v zakonu ostaneta nespremenjeni. Vlogo strokovnih združenj danes sicer urejajo predpisi o društvih mnogo širše in veliko bolj vsebinsko kot pa je to v Zakonu o varstvu pred požarom. Zaradi pomena, ki ga dajeta tako strokovno združenje kot tudi Inženirska zbornica Slovenije svetovalnemu telesu in strokovnemu združenju, je ne glede na povedano smiselno obe določbi ohraniti nespremenjeni. Pri tem pa ni bilo mogoče slediti ideji, da bi strokovno združenje enačili s tistimi nevladnimi organizacijami, ki na podlagi predpisov o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami organizirajo različne reševalne službe in skrbijo za njihovo delovanje.

Predlogi večih članov Slovenskega združenja za požarno varnost, pa tudi združenja samega je bilo, da ni smotno ukiniti izdajanje požarnih soglasij v postopku izdaje gradbenih dovoljenj. Nekateri predlogi so bili, da je treba organizacijsko enoto Uprave RS za zaščito in reševanje, ki je pristojna za izdajo soglasij kadrovske in strokovno okrepiti in tako zagotoviti ustrezno kvaliteto pri načrtovanju ukrepov požarne varnosti pri graditvi objektov. Inženirska zbornica Slovenije je v načelu podobnega mnenja, pri čemer sprejema ukinitve soglasij, zavzema pa se za bistveno razširjeno in dopolnjeno ureditev revizije na tem področju pri graditvi objektov. Pri tem je zbornica upoštevala tudi postopke, ki so v teku za spreminjanje predpisov, ki urejajo graditev objektov in prostorsko načrtovanje. S Slovenskim združenjem za požarno varnost in Inženirsko zbornico Slovenije je bilo opravljeno usklajevanje v dveh fazah in na tej podlagi je bilo odločeno, da se ne glede na spremembe predpisov o graditvi objektov, revizija študije varstva pred požarom predpiše kot obvezna za požarno zahtevne objekte in objekte, projektirane po zadnjem stanju gradbene tehnike. Namesto ločene ureditve vsebine študije požarne varnosti v enem pravilniku in zasnove požarne varnosti v drugem pravilniku, se bo v prihodnje izdal en izvršilni predpis, ki bo urejal tako zasnovo kot tudi študijo požarne varnosti ter enotno uredil vrste objektov za katere se izdeluje zasnova oziroma študija požarne varnosti, pri čemer se merila glede na obstoječo ureditev ne bodo bistveno spremenila, da bi lahko v prihodnjem krajšem obdobju dobili ustrezne izkušnje na podlagi katerih je treba spremeniti tudi ta del ureditve.

S tem gradivom nadomeščamo gradivo številka 007-90/2012-12, z dne 29.6.2012, pri čemer so upoštevane redakcijske pripombe Službe Vlade RS za zakonodajo.

Datum pošiljanja: /

Gradivo je usklajeno:

v pretežni meri

10. Gradivo je lektorirano

DA

11. Zahteva predlagatelja za

a)

obravnavo neusklajenega gradiva

NE

b)

za nujnost obravnave

NE

c)

obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti

NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti	DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade	NE
14. Gradivo je pripravljeno tudi na podlagi sklepa vlade št. 41003-572012-34 z dne 5.4.2012.	
Aleš Hojs minister	

Poslano:

- naslovu
- URSZR

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU PRED POŽAROM

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo in 9/11) je bil sprejet po osamosvojitvi med prvimi zakoni na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letu 1993. V njem se je celovito uredilo področje varstva pred požarom. V posebnem zakonu, Zakonu o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo) pa se je prav tako v letu 1993 uredilo organiziranje in delovanje gasilstva, s poudarkom na javni gasilski službi. Krovni Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 - uradno prečiščeno besedilo in 97/10), ki je povezal tudi druge dele in področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v enoten podsistem nacionalne varnosti, organiziran na ravni države, regij in lokalnih skupnosti, je bil sprejet šele 1994 leta. Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki obsega tudi varstvo pred požarom, se je celotno obdobje po osamosvojitvi razvijalo kot enoten podsistem nacionalne varnosti, ki je bil najprej utemeljen v Resoluciji o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 71/93 in 2/94 – popr.), v novejšem času pa v Resoluciji o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 27/10). Vstop Republike Slovenije v severnoatlantske integracije teh temeljnih značilnosti nacionalno varnostnega sistema ni spremenil.

V minulem obdobju se je sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami uveljavil tako v organizacijskem, normativnem, materialnem, funkcionalnem in drugih pogledih, kar v celoti velja tudi za področje varstva pred požarom kot pomemben del tega sistema. Že v 90 letih so bili sprejeti vsi potrebni izvedbeni predpisi, ki so se nato postopoma dopolnjevali. Dejstvo je, da je sprejemanje Zakona o varstvu pred požarom, Zakona o gasilstvu in šele nato Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami povzročilo, da so se nekatere rešitve še posebej na področju programiranja in načrtovanja razvoja in nekaterih drugih delih, v začetnem obdobju podvajale. Delno se je te rešitve popravljalo z dopolnjevanjem in spremembami zakonov, predvsem pa s spremembami na področju srednjeročnega načrtovanja razvoja. Tako je bilo varstvo pred požarom že vključeno v Nacionalni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2002 do vključno 2007 (Uradni list RS, št. 44/02). Še v večji meri pa to velja za Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015 (Uradni list RS, št. 57/09). To velja tudi za vsakoletne načrte izvajanja nacionalnega programa varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki jih sprejema vlada (npr. VRS št. 84300-2/2010/9, z dne, 11.3.2010, VRS št. 84300-2/2011/6, z dne 31.3.2011 in VRS št. 84300-1/2012/6, z dne 5.4.2012), v katerih so zajete tudi naloge s področja varstva pred požarom.

Še vedno pa so v Zakonu o varstvu pred požarom ostale nekatere organizacijske rešitve kot je npr. svet za varstvo pred požarom in določba glede strokovnega združenja, ki so

dolgoročno nepotrebne, saj se za celotno področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pripravljajo v skladu z Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015 ustanovitev skupne platforme na državni ravni, ki bo zajela vsa področja, ki jih zajema varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, torej tudi področje varstva pred požarom. Svet za varstvo pred požarom doslej nikoli ni bil niti imenovan. Ustanavljanje in delovanje strokovnih združenj urejajo predpisi o društvih in zato posebne rešitve v področnem zakonu niso več nujno potrebne. To ne navsezadnje izhaja tudi iz prizadevanj za racionalizacijo postopkov in rešitev pri delovanju države oziroma izvršilne veje oblasti v različnih dejavnostih, ki je še posebej aktualno v razmerah finančne oziroma gospodarske krize.

Uveljavitev Zakona o varstvu pred požarom v preteklem obdobju je zagotovila tudi dokaj načrtno razvojno in raziskovalno delo na področju varstva pred požarom. Preko Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma Ministrstva za obrambo je bilo v preteklem obdobju financiranih ali sofinanciranih preko 60 razvojnih in raziskovalnih projektov, predvsem aplikativne narave, povezanih z izpopolnjevanjem ureditve in organiziranosti varstva pred požarom. Po letu 2008 oziroma 2009, ko so se začele proračunske omejitve, se je delno ta dejavnost zmanjšala, vendar se še vedno izvaja v določenem obsegu (tudi iz sredstev požarnega sklada).

Uveljavile so se rešitve, ki urejajo usposabljanje zaposlenih za varstvo pred požarom, pri čemer so se postopoma dograjevale rešitve glede izvajalcev, obsega, periodičnosti in programov usposabljanja. Za pretekla leta je bilo značilno, da sta zlasti na tem področju obstajali dve ureditvi. Ena je temeljila na Zakonu o varstvu pred požarom, druga pa na delovno pravni zakonodaji, še posebej tisti, ki ureja varnost in zdravje pri delu. Z novim Zakonom o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) je bila ta dvojnost odpravljena in se sedaj tudi na delovno pravnem področju oziroma pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu glede požarne varnosti, uporabljajo predpisi, ki temeljijo na Zakonu o varstvu pred požarom. Izvedbeni predpisi so še v postopku noveliranja oziroma dopolnjevanja. Obstoječa ureditev omogoča razvoj tega področja v naslednjem obdobju.

Napredek na področju uveljavljanja ukrepov varstva pred požarom je bil dosežen pri pripravi in sprejemanju prostorskih aktov ter pri graditvi objektov. Še posebej to velja za sistemsko zakonodajo na tem področju, ki je bila sprejeta v začetku oziroma v prejšnjem desetletju kot so Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr.), Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07 in 108/09) ter Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10). Na tej podlagi je bilo zagotovljeno, da v postopkih priprave prostorskih aktov sodeluje tudi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje kot strokovni organ, ki določa ustrezne smernice za upoštevanje ukrepov varstva pred požarom kot dela ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Obstoječa ureditev še vedno ni optimalna in jo bo treba še dograjevati, kar velja tudi za kvaliteto smernic, ki se jih daje za pripravo prostorskih aktov na različnih ravneh, kar pa je povezano s celotnim razvojem normativne ureditve urejanja prostora in načrtovanja posegov v prostoru.

Podobna ocena velja tudi za uveljavljanje ukrepov varstva pred požarom na področju graditve objektov. Z Zakonom o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07 in 108/09) se je uveljavilo predvsem načelo, da je investitor poleg projektantov, revidentov, nadzornikov in izvajalcev ter drugih, odgovoren, da je objekt zgrajen v skladu s predpisi, kar velja tudi za varstvo pred požarom. Revidenti so bili zadolženi za revizijo projektne dokumentacije, kar je ob sistemu soglasij, ki je bil ohranjen v Zakonu o varstvu pred požarom od 1993 dalje, pomenilo dvojnost, ki je bila vsaj do neke mere odpravljena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 105/06). Na podlagi te zakonske spremembe, je bila izdaja soglasij k gradbenim dovoljenjem ukinjena in ohranjena le za določene zahtevnejše objekte, za katere

je predpisana izdelava študije požarne varnosti. Pristojnost za izdajo soglasij je bila s 1.1.2007 prenesena iz Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (pred tem Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred požarom) na Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje tako, da se je na eni strani okrepila inšpekcijska funkcija, na drugi strani pa se je poskušalo zmanjšati število objektov, za katere je pri graditvi potrebno soglasje ter izpopolniti kvaliteto teh soglasij. S predpisi o požarni varnosti v stavbah in Pravilnikom o študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 28/05, 66/06 – odločba US, 132/06) je bilo podrobno urejeno za katere objekte je potrebna izdelava študije požarne varnosti, kakšna je njena vsebina in kdo ter pod kakšnimi pogoji jo lahko izdeluje. Pri tem so se sicer pojavljali različni pogledi na posamezna vprašanja tako s strani Inženirske zbornice Slovenije, Slovenskega združenja za požarno varstvo kot tudi nekaterih drugih interesnih skupin. Pogledi se razlikujejo predvsem glede vrste objektov za katere se študija zahteva, statusa študije (ali gre za del projektne dokumentacije ali ne) ter pogojev, ki jih mora izpolnjevati tisti, ki študijo izdeluje. Dodatne spremembe se predlagajo tudi v predpisih, ki urejajo graditev objektov, nekatere med njimi tudi v zvezi z revizijo projektne dokumentacije. Ti postopki še niso zaključeni.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je izdala v letu 2007 skupno 353 soglasij, v letu 2008 skupaj 384, v letu 2009 skupaj 218, v letu 2010 skupaj 255 in v letu 2011 skupaj 341 soglasij k gradbenim dovoljenjem. Letno se izda tudi od 100 do 170 odločb oziroma drugih aktov, s katerimi se izdaja soglasja zavrne, predvsem zaradi nepopolnih vlog, ne predložitve zahtevanih dokazil, del pa tudi zaradi pomanjkljive presoje. V povprečju Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje letno sodeluje še v okoli 200 do 300 postopkih za izdajo uporabnega dovoljenja (tehnični pregledi). Izkušnje kažejo, da sam institut izdajanja soglasij k gradbenim dovoljenjem ne prispeva bistveno k učinkovitejšemu upoštevanju ukrepov varstva pred požarom pri graditvi objektov. V nekaterih primerih obstaja celo mnenje, da se odgovornost projektanta glede upoštevanja potrebnih ukrepov varstva pred požarom oziroma odgovornost revidenta, prenaša na Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki s soglasjem potrdi ustreznost načrtovanih rešitev v projektni dokumentaciji oziroma študiji požarne varnosti. Glede na navedene izkušnje je smotno, da se izdaja soglasij za področje varstva pred požarom k gradbenim dovoljenjem in uporabnim dovoljenjem v celoti ukine in da je temeljna odgovornost za ustrezno upoštevanje predpisov oziroma ukrepov na tem področju na investitorju, projektantu in izvajalcu. S pomočjo inšpekcije pa se bo nadzorovalo kakšno je dejansko stanje pri tem. Za požarno zahtevne objekte in objekte, ki so projektirani po zadnjem stanju gradbene tehnike, je treba uveljaviti obvezno revizijo študij požarne varnosti oziroma projektne dokumentacije z vidika izpolnjevanja bistvene zahteve požarne varnosti. Take rešitve bodo omogočile tudi racionalnejšo porazdelitev razpoložljivih kadrovskih zmogljivosti, še posebej v Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Prenos pristojnosti v zvezi s soglasji iz Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami na Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje, pa se je kot pozitiven pokazal pri inšpekcijskem delu, saj se je število inšpekcij po 1.1.2007 povečalo letno za okoli 80 odstotkov (v letu 2006 je bilo opravljenih 2860 inšpekcij, v letu 2007 pa preko 5.200).

Na podlagi sprememb in dopolnitev Zakona o varstvu pred požarom v letu 2006, so bili spremenjeni ali dopolnjeni v glavnem vsi izvršilni predpisi, ki temeljijo na zakonu. Še posebej velja izpostaviti Pravilnik o pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite (Uradni list RS, št. 45/07 in 102/09), Pravilnik o minimalnih, tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in gasilnih aparatov (Uradni list RS, št. 108/04, 116/07 in 102/09), Pravilnik o preizkušanju hidrantnih omrežij (Uradni list RS, št. 22/95 in 102/09), Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11 in 101/11) in Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 32/11). Z navedenimi izvršilnimi predpisi se je poskušalo dopolnjevati posamezna vprašanja ukrepov varstva pred požarom v okviru, ki ga omogočajo zakonske določbe in kot so se pojavljale potrebe v praksi. S spremembami in dopolnitvami zlasti Pravilnika o požarnem

redu, so se pomembno dopolnile rešitve glede načrtovanja evakuacije, vključno z zagotavljanjem najnujnejših pogojev za evakuacijo v velikih trgovskih centrih (nekatero rešitve še niso uveljavljene). Kot posebno dopolnitev predstavlja tudi obveznost, da se požarni načrt izdeluje tudi za objekte na katerih so nameščene sončne elektrarne, ki so vključene v javno električno omrežje. Navedene določbe in nekatera nova spoznanja stroke zahtevajo, da se dopolnijo tudi nekatere zakonske rešitve tako, da bi bilo mogoče v bodoče še bolj načrtno z izvršilnimi predpisi slediti potrebam v praksi.

V okviru projekta za pripravo boljših predpisov in odpravo administrativnih ovir, ki je bil začel leta 2007, je bila opravljena tudi analiza Zakona o varstvu pred požarom in na podlagi te analize so se pri dopolnjevanju zgoraj navedenih izvršilnih predpisov, poenostavile številne rešitve tako, da so administrativni postopki čim krajši, nezahtevni, preverjanje in dokazovanje najrazličnejših pogojev pa omejeno na najnujnejše potrebni obseg. Z vidika razvoja celotnega pravnega sistema v naši državi in prizadevanj za zmanjševanje administrativnih ovir, je treba zakonsko besedilo ponovno oceniti zaradi morebitnih nadaljnjih poenostavitev, kar je pomembno tudi z vidika sedanjih zahtevnih gospodarskih, finančnih in drugih razmer. Ukinitev posebnih požarnih soglasij v postopku izdaje gradbenih dovoljenj je sestavni del navedenega projekta.

Uveljavitev varstva pred požarom se je pomembno izboljšala na področju preprečevanja oziroma obvladovanja požarov v naravnem okolju. V minulih obdobjih se je učinkovito uveljavil program Kras, ki obsega organizacijske, kadrovske, finančne in druge ukrepe za postopno izpopolnjevanje pripravljenosti na požare v naravnem okolju oziroma njihovo obvladovanje. Uveljavljen je načrtni sistem pomoči pri posodabljanju gasilske reševalne in zaščitne tehnike. Krepi se operativni del gasilske organizacije (poklicne in prostovoljne) na požarno najbolj ogroženih območjih države. Posodobljena je enota Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje v Sežani in namensko organizirana za izvajanje programov povezanih z varstvom pred požari v naravnem okolju. Pomembne so tudi aktivnosti in programi, ki se izvajajo s pomočjo sredstev požarnega sklada, ki so v skladu z Zakonom o varstvu pred požarom izvajajo na državni ravni. V okviru razvojnih in raziskovalnih programov je bil razvit tudi video nadzorni sistem najbolj ogroženih območij na zahodnem delu države, ki omogoča hitro odkrivanje požarov v naravi. Za samo obvladovanje velikih požarov, ki presegajo zmogljivosti na ogroženih območjih so razvite rešitve, ki omogočajo, da se na prizadeto območje v primeru potrebe, napotijo kadrovske, tehnične in druge zmogljivosti v zadostnem obsegu (načrti zaščite in reševanja za primer velikih požarov v naravnem okolju).

Po letu 2001, ko je bil Zakon o varstvu pred požarom dopolnjen tudi v delu, ki ureja upravljanje s sredstvi požarne takse, se je ta sistem uveljavil tako na lokalni kot nacionalni ravni in deluje brez večjih težav. Sredstva požarne takse (2009 jih je bilo zbranih 7.057.044 evrov, leta 2010 skupaj 7.005.074 evrov in leta 2011 skupno 7.950.657 evrov) se razporedijo 70 odstotkov občinam za investicijske namene in 30 odstotkov za programe na ravni države. Pri uporabi teh sredstev ni bilo zaznanih v zadnjem obdobju primerov nenamenske porabe ali drugih kršitev. Tudi upravljanje s sredstvi preko posebnih organov se izvaja brez težav. Zaradi splošnega zmanjševanja sredstev na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, kar pomeni tudi na področju varstva pred požarom, predstavljajo prav sredstva požarne takse kot namenski prihodek in odhodek proračuna, izjemno pomemben vir za ohranjanje pripravljenosti, še posebej gasilstva (pomoč pri posodabljanju opreme, usposabljanju ipd.). Še vedno pa ni uveljavljena rešitev, ki je v Zakonu o varstvu pred požarom predvidena kot posebna davščina (požarni davek) in ki naj bi bil uveljavljen oziroma upoštevan v bodočem načrtovanem zakonu o davku na nepremičnine. Brez uveljavitve zakona o davku na nepremičnine, pa požarnega davka ni mogoče uveljaviti. V okviru davka na nepremičnine, naj bi se ta del davka odražal kot del, ki je odvisen od ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč območja na katerem stoji določena nepremičnina. V kolikor je

ogroženost večja, v toliko so večji tudi izdatki lokalne skupnosti za organiziranje in delovanje zaščite, reševanja in pomoči.

V letu 2007 je bil Zakon o varstvu pred požarom dopolnjen oziroma usklajen z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES, z dne 12. decembra 2006, o storitvah na notranjem trgu (UL L št. 376/36, z dne 27.12.2006, stran 36), ki ureja ustanavljanje in čezmejno opravljanje storitev. Prenos omenjene direktive v slovenski pravni red je potekal z Zakonom o storitvah na notranjem trgu (Uradni list RS, št. 21/10), ki pa ni uredil vseh vprašanj. Zato je bilo treba dopolniti tudi Zakon o varstvu pred požarom, že pred tem pa tudi več izvršilnih predpisov. Z zakonom je bilo določeno, da preglede, preizkuse, vzdrževanje sistemov in naprav za varstvo pred požarom ter druge storitve na tem področju, lahko opravljajo tudi tuje pravne ali fizične osebe iz držav članic Evropske unije ali iz Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, če izkažejo, da v državi v kateri imajo svoj sedež, izpolnjujejo pogoje za opravljanje teh dejavnosti oziroma storitev. V praksi doslej dejanske uporabe teh zakonskih možnosti ni bilo, pri čemer pa je treba ugotoviti, da je uveljavljanje omenjene direktive v slovenski praksi še vedno v teku.

Glede na navedene temeljne značilnosti pri dosednji uporabi Zakona o varstvu pred požarom, predvsem posameznih rešitev, so temeljni razlogi za spremembe in dopolnitve zakona naslednji:

1. Razvoj normativne ureditve na različnih področjih, ki so pomembna z vidika varstva pred požarom je presegel okvire in rešitve, ki jih predstavlja Zakon o varstvu pred požarom, zato ga je treba posodobiti in dopolniti.
2. Nekatere rešitve v zakonu so premalo usklajene v okviru razvoja celotnega sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, katerega del je tudi varstvo pred požarom, zato jih je treba uskladiti oziroma spremeniti ali odpraviti.
3. Nekatere rešitve je treba dopolniti in prilagoditi razvoju stroke, zlasti pa dejanskim potrebam (načrtovanje posegov v prostor, usposabljanje stanovalcev, ustreznost gradbenih proizvodov, materialov, naprav in opreme, intervencijske in evakuacijske poti, izdelava požarnih načrtov, nadzor vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite).
4. Z vidika zmanjševanja administrativnih bremen in poenostavitve postopkov je treba poenostaviti zbiranje in obdelavo podatkov s področja varstva pred požarom ter ukiniti izdajanje posebnih soglasij k gradbenim dovoljenjem pri graditvi objektov ali rekonstrukcijah objektov.
5. Ustrežneje je treba urediti požarno stražo pri požarno nevarnih delih oziroma aktivnostih in jo uskladiti z rešitvami, ki veljajo za požarno bolj ogrožene objekte.
6. Opraviti je treba revizijo kazenskih določb v zakonu.

2. Cilji, načela in pglavitne rešitve zakona

2.1 Cilji

Temeljni cilj sprememb in dopolnitev Zakona o varstvu pred požarom je uskladiti normativne rešitve z doseženim stanjem na posameznih delih varstva pred požarom, spoznanji stroke, zlasti pa poenostaviti posamezne rešitve in postopke ter na ta način prispevati k izboljšanju varnosti ljudi in njihovega premoženja.

V skladu s temeljnim ciljem pa je cilj sprememb in dopolnitev zakona dopolnitev poglavij o programiranju, načrtovanju in izvajanju ukrepov varstva pred požarom, informacijskega sistema varstva pred požarom ter ukrepov varstva pred požarom. Cilj je tudi izpopolnjevanje poslovanja Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Z uresničevanjem podciljev se bo izpopolnilo preventivno delovanje in izboljšala varnost pred požarom.

2.2 Načela

Temeljni cilj in podcilji bodo uresničeni z upoštevanjem naslednjih načel:

Varstvo pred požarom je sestavni del varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Vsakdo je v skladu z zakonom kazensko in odškodninsko odgovoren za neizvajanje ukrepov varstva pred požarom ter za posledice, ki zaradi tega nastanejo.

Programiranje in načrtovanje varstva pred požarom je sestavni del programiranja in načrtovanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na ravni države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

Pri pripravi prostorskih aktov se morajo upoštevati vsa požarna tveganja vključno z ogroženostjo zaradi požarov v naravnem okolju.

Za gradnjo določenih vrst objektov, ki so požarno bolj zahtevni oziroma, ki so projektirani po zadnjem stanju gradbene tehnike, je izdelava študije požarne varnosti obvezna. Študija požarne varnosti je sestavni del projektne dokumentacije. Revizija študije požarne varnosti je obvezna za požarno bolj zahtevne objekte in objekte projektirane po zadnjem stanju gradbene tehnike.

Informacijski sistem na področju varstva pred požarom mora zagotoviti zbiranje samo tistih podatkov o varstvu pred požarom, ki so nujni za usmerjanje politike varstva pred požarom in izvajanje nalog, ki so v pristojnosti posameznih organov.

Evakuacijske poti, intervencijski dostopi in površine morajo biti vedno proste in prehodne, označene v skladu s predpisi in preprečeno mora biti, da se jih zapre zaradi opreme ob evakuacijski poti.

Za učinkovito gašenje je bistvenega pomena požarni načrt, ki ga prejme tudi pristojna gasilska enota, zato ga je treba izdelati za požarno zahtevne objekte, vključno tiste, ki so opremljeni s sončnimi elektrami. Pristojna gasilska enota mora imeti vpliv na vsebino požarnega načrta in v njem načrtovane rešitve.

Za vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite je treba zagotoviti potrdilo o brezhibnem delovanju in stalen nadzor v skladu s predpisi.

Odgovornost za upoštevanje ukrepov varstva pred požarom pri graditvi objektov nosi investitor, projektant in revident projektne dokumentacije in zato se ne izdajajo še posebna soglasja k gradbenim dovoljenjem.

2.3 Poglavitne rešitve zakona

Upoštevajoč temeljni cilj, podcilje in načela na katerih temelji predlog sprememb in dopolnitev Zakona o varstvu pred požarom, bodo v predlogu zakona naslednje poglavitne rešitve:

Vsaka fizična in pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, je v skladu z zakonom kazensko in odškodninsko odgovoren za neizvajanje ukrepov varstva pred požarom ter za posledice, ki zaradi tega nastanejo.

Samoupravne lokalne skupnosti lahko naloge varstva pred požarom na svojem območju načrtujejo v programih in načrtih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki pa ne smejo biti v nasprotju s programi in načrti, sprejetimi na državni ravni.

Z neobveznimi oblikami usposabljanja se izvaja tudi usposabljanje stanovalcev v večstanovanjskih stavbah, ki ga organizirajo lastniki ali uporabniki večstanovanjskih stavb.

Pri pripravi prostorskih aktov se mora upoštevati med drugim tudi požarna tveganja zaradi požarne ogroženosti naravnega okolja.

Vgrajeni gradbeni proizvodi in materiali, instalacije, napeljave, naprave, oprema in sistemi morajo izpolnjevati zahteve za varnost pred požarom v skladu s predpisi o graditvi objektov, predpisi o gradbenih proizvodih in predpisi o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Za gradnjo določenih vrst objektov, ki so požarno bolj zahtevni oziroma, ki so projektirani po zadnjem stanju gradbene tehnike, se izdelata študija požarne varnosti v skladu z Zakonom o varstvu pred požarom. Študija požarne varnosti je sestavni del projektne dokumentacije, ki določa ukrepe za izpolnitev bistvene zahteve varnosti pred požarom, ki jih je treba upoštevati v načrtih projektne dokumentacije. Študijo požarne varnosti lahko izdeluje odgovorni projektant, ki izpolnjuje predpisane pogoje. Za določene požarno manj zahtevne objekte se izdeluje zasnova požarne varnosti.

Obstoječe zbiranje podatkov in evidence na področju varstva pred požarom je treba zmanjšati in poenostaviti na najnujnejši obseg.

Predpisane rešitve glede evakuacijskih poti, intervencijskih površin in požarnih načrtov je treba dopolniti in uskladiti z dejanskimi potrebami.

Natančneje je treba predpisati kdaj in v katerih primerih požarno stražo pri delih, ki so požarno bolj zahtevna, lahko opravljajo le gasilci.

Dopolniti je treba nadzor vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite.

Uprava Republike Slovenije bo prenehala izdajati soglasja k gradbenim dovoljenjem.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona na državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun, niti za druga javnofinančna sredstva. Uveljavitev zakona bo zaradi ukinitve izdajanja soglasij in poenostavitve postopkov pri izdaji gradbenih in uporabnih dovoljenj, pomenila letno okoli 220.000 do 250.000 eurov prihrankov (upoštevani so stroški postopkov, prevozov, investitorjev ipd.).

4. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena

Sredstva za izvajanje zakona so v celoti zagotovljena v okviru sprejetega proračuna oziroma rebalansa proračuna za leto 2012 in v prihodnjih letih pri Ministrstvu za obrambo, proračunski uporabnik 1912 – Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje in proračunski uporabnik 1913 – Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

5.1 Prilagojenost predloga ureditve pravu Evropske unije

Predlagani zakon ne posega v določbe, ki predstavljajo uskladitev Zakona o varstvu pred požarom s pravnim redom Evropske unije zlasti v zvezi z implementacijo Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES, z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L št. 376/36, z dne 27.12.2006, stran 36), ki ureja ustanavljanje in čezmejno opravljanje storitev na notranjem trgu, med katere spadajo tudi določene dejavnosti na področju varstva pred požarom. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom ne vsebuje določb, ki bi jih bilo treba usklajevati s pravnim redom Evropske unije.

5.2 Primerjalna ureditev v drugih pravnih sistemih

AVSTRIJA

Graditev objektov ter požarna varnost, povezana z graditvijo objektov, ni zakonsko urejena na državni ravni, temveč je prepuščena pristojnosti zveznih dežel. Tako se je treba pri gradnji objektov v vsaki deželi prilagoditi deželnim predpisom. Požarna varnost je urejena v različnih zakonih, kot so gradbeni zakon, zakon o požarni policiji, zakon o delu in zakon o obrti in podjetništvu. Bistvene zahteve požarne varnosti za stavbe so, za razliko od našega zakona o graditvi objektov, v Avstriji (tako kot v Nemčiji) neposredno vključene v gradbene zakone zveznih dežel. Dosedanji poskusi, da se na zvezni ravni uskladijo gradbeni predpisi, niso bili uspešni. Razlogi zato so različni in povezani z dejstvom, da je sedanje stanje po posameznih zveznih deželah različno, kar povzroča tudi različna gledanja na raven zahtev požarne varnosti, ki bi ga morali doseči z uveljavitvijo skupnih predpisov na ravni zvezne države. Zadnji poskus predstavljajo tehnični predpisi, smernice za požarno varno gradnjo stavb, ki jih je po naročilu države pripravil avstrijski inštitut za gradbeno tehniko.

Cilj tega projekta je bil pripraviti smernice, ki jih bodo sprejele vse zvezne dežele, kar doslej (kljub večletnim usklajevanjem, ki so po mnenju avstrijske požarne varnostne stroke privedle do nedorečenih in pomanjkljivih rešitev) še vedno ni bilo doseženo. Zato imajo ti dokumenti še vedno status neobveznih smernic (kot so tudi smernice avstrijskega združenja za požarno preventivo s kratico TRVB), razen tam, kjer so lokalne skupnosti v predpisih uzakonile njihovo uporabo. Nadzor nad izvedbo ukrepov požarne varnosti med gradnjo je v pristojnosti lokalne skupnosti. Pritožbeni organ zoper odločitve pristojnih organov na prvi stopnji je župan ali mestni oziroma krajevni svet. Zato je praksa na terenu zelo različna, kar povzroča težave investitorjem kot tudi nadzornim organom, ki se srečujejo pri delu z interesi lokalne politike. Nadzor nad izvajanjem predpisanih ukrepov požarne varnosti je različen, ne samo med zveznimi deželami, temveč tudi med posamezni ožjimi politično teritorialnimi enotami. Odvisen je od interesa lokalnih oblasti. Tako je npr. v Gradcu sistem požarne varnosti odlično organiziran, kar je posledica večjih požarov s smrtnimi žrtvami, ki so se zgodili v 70 letih prejšnjega stoletja. V sistemu nadzora so zelo povezani požarna policija mesta Gradec in njihovi poklicni gasilci. Organizacijsko so vključeni v oddelek za varstvo pred katastrofami in gasilce.

Bistveno je, da sta požarna preventiva in sistem nadzora nad izvajanjem zahtev požarne varnosti pri gradnji objektov, organiziran pretežno na lokalni ravni. Gradbene predpise, ki urejajo zahteve požarne varnosti sprejemajo zvezne dežele, enako velja za urejanje požarne policije, ki izvaja nadzor nad njimi. Požarno policijo organizirajo posamezne lokalne skupnosti, zato je strokovni nivo in učinkovitost teh organov odvisna od stanja v posamezni lokalni skupnosti.

ITALIJA

V Italiji se varstvo pred požarom pri graditvi objektov ureja oziroma zagotavlja na dva načina

ali z uporabo predpisov ali z uporabo inženirske metode. Slednji način se v praksi še dopolnjuje. Nadzor nad uporabo metod v praksi izvaja državna služba, ki je hierarhično organizirana do lokalnega nivoja. Gre za organizacijsko enoto v ministrstva za notranje zadeve, ki je pristojna za pripravo predpisov, usposabljanje izvajalcev nadzora ter nadzor nad uporabo teh metod kot tudi za analize vzrokov večjih požarov ter preizkušanje proizvodov za požarno zaščito. Pri tem angažirajo tudi strokovnjake z različnih univerz. Na lokalni ravni se sistem še razvija, ker imajo težave z usposobljenostjo tistih, ki odločajo o postopkih povezanih z izvajanjem predpisanih ukrepov varstva pred požarom pri gradnji objektov. Tako je praksa na terenu različna in odvisna od usposobljenosti zaposlenih. Oddelek za gasilce, javno reševanje in civilno zaščito, ki prav tako sodi v okvir ministrstva za notranje zadeve, je sestavljen iz 8 centralnih direktorats, 18 regionalnih pisarn ter 100 pokrajinskih poveljstev. V njegovi sestavi je tudi zgoraj omenjeni nacionalni zbor požarne varnosti (ital. Corpo Nazionale dei Vigili del Fuoco - CNVVF), ki med drugim izvaja naloge na področju požarne preventive. V skladu s predpisi je temeljni namen na področju požarne varnosti:

- zagotoviti enotne predpisane zahteve požarne varnosti na teritoriju celotne države;
- zagotoviti varnost ljudi pred požarom;
- zagotoviti zaščito premoženja in okolja.

Za doseganje temeljnega namena in ciljev CNVVF zagotavlja in skrbi za razvoj, študije, preizkušanja in meritve, standardiziranje in razvoj metodologij, s katerimi se preprečujejo požari oziroma zmanjšajo njihove posledice. CNVVF zaradi interdisciplinarnosti požarnih nevarnosti zagotavlja izvajanje teh nalog na vseh področjih, kjer obstajajo požarna tveganja, vključno z gradnjo objektov, varnostjo na delovnih mestih, obrati velikega tveganja za nastanek nesreč, kar vključuje tudi nevarne snovi, energetiko ter zaščito pred radiacijo.

NEMČIJA

Podobno kot v Avstriji tudi v Nemčiji požarna varnost kot tudi graditev objektov, spada v pristojnost dežel. Na zvezni ravni deluje delovna skupina oziroma skupnost za graditev objektov (ARGEBAU), v kateri sodelujejo pooblaščen predstavniki vseh 16 zveznih dežel. Bistvena naloga ARGEBAU je skrb za čim večjo usklajenost gradbenih predpisov zveznih dežel. V ta namen izdaja t.i. vzorčne predpise, ki so podlaga za deželne predpise. V deželnih predpisih mora biti zagotovljen vsaj takšen nivo kot ga določajo vzorčni predpisi, lahko pa tudi višji, če se v posamezni deželi tako odločijo. To velja tudi za požarne zahteve.

Bistvene zahteve požarne varnosti za gradnjo objektov so vključene, kot rečeno, v deželne gradbene predpise, med katerimi je temeljni gradbeni zakon. Vzorčni gradbeni zakon na ravni zveze je označen s kratico MBO (nem. Muster BauOrdnung). Vzorčni gradbeni zakon med drugim določa temeljne zahteve požarne varnosti, ki jih je treba upoštevati pri graditvi objektov in način dokazovanja izpolnjevanja teh zahtev v postopku pridobivanja predpisanih dovoljenj. Glede dokazovanja izpolnjevanja predpisanih zahtev požarne varnosti izhajajo nemški predpisi za večino stavb iz predpostavke, da so zahteve za manj zahtevne objekte dovolj jasno zapisane v gradbenem zakonu in da jih je pri načrtovanju mogoče izpolniti brez dodatnih pojasnilnih ali razlagalnih dokumentov, kot so pri nas elaborati. Povzetek zahtev se mora predstaviti v požarnem izkazu (nem. Brandschutznachweis). Vzorčni gradbeni zakon pa določa tudi t.i. posebne objekte (nem. Sonderbauten), kamor sodijo predvsem večje stavbe v javni rabi in nekatere druge stavbe oziroma objekti. Za takšne določa, da mora biti poleg izkaza požarne varnosti v okviru načrtovanja izdelan tudi t.i. požarni koncept. Zadnja izdaja vzorčnega gradbenega zakona iz leta 2008, med drugim uvaja institut t.i. pooblaščenega inženirja (nem. Prüfmgenieur) in izvedenca (nem. Prüfsachverständigen), ki ju imenujejo na deželni ravni. Pooblaščen inženir v primerih, ko ga za to nalogo imenuje organ, ki vodi postopek izdaje gradbenega dovoljenja, pregleda izkaz požarne varnosti. Na

Saškem ter nekaterih drugih deželah, imajo z deželno uredbo urejeno vlogo, imenovanje, pogoje in pristojnosti pooblaščenih inženirjev. Posamezne zvezne dežele so pooblaščne inženirje uveljavile kot stalno prakso. V drugih te naloge še vedno opravljajo pristojni deželni organi. Tako npr. v mestu Berlin takšnih pooblaščenih inženirjev ni dovolj, zato te naloge še vedno opravljajo tudi pristojni organi, ki izdajajo gradbena dovoljenja ali pooblaščne osebe, ki v prav tako v imenu dežele izdajajo gradbena dovoljenja.

Drugi pooblaščenci, ki jih poznajo v Nemčiji, so izvedenci, ki lahko opravljajo različne naloge po pooblastilu organa, ki vodi postopek izdaje dovoljenj ali po pooblastilu investitorja, med katerimi so izdelave požarnih konceptov, izkazov, mnenj, nadzor na izvajanju ukrepov med gradnjo ali izdelava druge dokumentacije o ukrepih požarne varnosti pri gradnji. Najpomembnejša naloga je izdelava t.i. požarnih konceptov, (ki jih lahko primerjamo s študijami požarne varnosti) in potrjevanje izkazov požarne varnosti. Tudi uporaba izvedencev je od dežele do dežele različna. V nekaterih deželah namesto izvedencev še vedno uporabljajo deželne organe, kot so oddelki za požarno varnost (nem. Brandschutzdienststelle), ki so v večini primerov organizirani v okviru gasilskih enot, v drugih primerih pa imajo sicer glavno vlogo izvedenci, ki pa morajo v postopku pridobiti tudi mnenje pristojnega oddelka za požarno varnost.

Splošna pa je ugotovitev, da se pristojnosti na deželni ravni spreminjajo in čedalje bolj se uveljavljajo instituti pooblaščenec, ki so v odvisnosti od razreda stavbe po vzorčnem gradbenem zakonu vodje projektov, pooblaščen inženirji ali izvedenci.

ŠVICA

Švica je naloge povezane z izpolnjevanjem ciljev varstva pred požarom, ki so zelo podobni kot v našem Zakonu o varstvu pred požarom, poverila združenju kantonskih zavarovalnic s kratico VKF, ki torej v imenu države pripravlja tako gradbene kot tehnične predpise požarne varnosti ter predpise povezane z gradbenimi proizvodi ter tehničnimi zahtevami za proizvode, naprave in sisteme. V okviru VKF deluje t.i. požarna policija, to je inšpekcijski organ, ki izvaja nadzor tako pri gradnji kot med uporabo stavb ter tudi nadzor nad vgrajenimi sistemi aktivne požarne zaščite. VKF kot vodilna organizacija na področju varstva pred požarom sodeluje z gasilci ter z drugimi strokovnimi združenji in organizacijami ki združujejo npr. projektante in izvajalce inštalacij, arhitekta in druge ter z njimi usklajuje vsebino tehničnih predpisov. V okviru VKF se izdajajo tudi dokazila o izpolnjevanju požarnih zahtev za gradbene materiale in proizvode ter opremo, naprave in sisteme za varstvo pred požarom. Strokovnjaki ocenjujejo, da težave niso v predpisih in normativni ureditvi, vključno s tehničnim področjem, temveč zaradi pomanjkanja ustreznih usposobljenih oseb, ki bi lahko zagotovile zadosten nadzor ter učinkovito vodile postopke, da to ne bi povzročalo zastojev pri investicijah.

VELIKA BRITANIJA

V okviru britanske vlade pokriva področje požarne varnosti ministrstvo, pristojno za lokalno samoupravo (ang. Department of Communities and Local Government). V pristojnosti tega ministrstva je tudi varstvo pred drugimi nesrečami, urejanje prostora in gradnja objektov ter varstvo okolje, torej področja, ki so v veliki meri medsebojno povezana.

V Veliki Britaniji se izvaja nadzor nad izvedbo predpisanih ukrepov požarne varnosti pri gradnji objektov, ki je porazdeljen med različne organe, tako na državni kot na lokalni ravni ter na ravni pooblaščenih fizičnih in pravnih oseb. Na državni ravni so ti organi organizirani

pod pristojnim ministrstvom, ki je 2007 izdalo smernico (ang. Building Regulation and Fire Safety Procedural Guidance), ki opredeljuje ter pojasnjuje postopke povezane z izpolnjevanjem zahtev požarne varnosti pri gradnji novih stavb ter posegih v obstoječe stavbe. V omenjeni smernici je velika pozornost namenjena tudi posegom v obstoječe stavbe, rekonstrukcijam in drugim, ki lahko vplivajo na požarno varnost.

Postopke graditve nadzorujejo organi gradbenega nadzora (ang. Building Control Body.) Lahko gre za organ lokalne skupnosti ali pa za pooblaščenega inšpektorja, to je pooblaščen podjetje ali posameznik, ki opravlja naloge po pooblastilu iz zakona o graditvi. Omenjena organa skrbita, da bodo pri gradnji upošteevane zahteve gradbenih predpisov, ki vključuje tudi požarno varnost. Glede požarne varnosti se morata v več fazah postopka graditve seznanjati s stanjem oziroma posvetovati se s t.i. organom za uveljavljanje zahtev požarne varnosti (ang. fire safety enforcing authority). Za stanovanjske in poslovne stavbe so to posebej usposobljeni predstavniki lokalne gasilske enote, za objekte, ki predstavljajo večje tveganje za zdravje in varnost ljudi, pa je to neodvisna, s strani države pooblaščen organizacija Administracija za zdravje in varnost (ang. HSE - Health and safety Executive). Njena naloga je zaščita javnega interesa ter zdravje in varnost ljudi in zaposlenih na delovnih mestih V ta namen izdaja predpise, nadzoruje delodajalce in sodeluje v postopkih graditve objektov tudi z vidika požarne varnosti. Nekatere lokalne skupnosti imajo tudi svoje predpise na tem področju.

V zadnjem desetletju je v Veliki Britaniji pri gasilcih prišlo do velikih sprememb povezanih z novo strategijo preventivne požarne varnosti. S spremembami zakonodaje, ki so se začele uveljavljati v letu 2004, so bile gasilske enote postavljene pred nalogo, da morajo aktivno sodelovati v nacionalnem programu preventivnih ukrepov za izboljšanje požarne varnosti. Po vsej državi se na ravni lokalnih skupnosti ustanavljajo t.i. javne službe za požarno varnost (Community Fire Safety Center), ki so na državni ravni združene. Namen te službe je razvijati nacionalno strategijo, jo uveljavljati in spodbujati preventivne dejavnosti varstva pred požarom.

6. Druge posledice predloga zakona

6.1 Administrativne in druge posledice

Z zakonom se ne uveljavlja noben nov postopek ali administrativno breme, temveč se dosedanje postopke poenostavlja oziroma odpravlja in tako zmanjšuje administrativna bremena.

Z zakonom bodo odpravljene dileme ali se naloge varstva pred požarom na lokalni ravni načrtujejo v posebnih načrtih oziroma dokumentih ali skupno v okviru načrtovanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Zakon posebej poudarja, da samoupravne lokalne skupnosti lahko naloge varstva pred požarom na svojem območju, načrtujejo v programih in načrtih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, torej ne gre za obvezno nalogo občin. V nobenem primeru pa ni zahtevan poseben načrt varstva pred požarom.

Poenostavljene bodo določbe, ki zahtevajo vzpostavitev informacijskega sistema baz in evidenc podatkov s področja varstva pred požarom tako, da se bo zbiralo samo ključne podatke, pomembne za izvajanje nalog pristojnih organov in usmerjanje varstva pred požarom. Določbe glede požarne statistike bodo črtane.

Odpravljen bo sistem soglasij k gradbenim dovoljenjem, ki jih je z vidika upoštevanja požarno varnostnih zahtev, izdajala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Javni uslužbenci, ki so doslej sodelovali v postopkih izdaje soglasij, pa bodo prerazporejeni k

opravljanju drugih strokovnih nalog varstva pred požari oziroma naravnimi in drugimi nesrečami iz pristojnosti Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Zmanjšale se bodo zlasti obveznosti investitorjev, ki pridobivajo gradbena dovoljenja, delno pa tudi poenostavili postopki za izdajo gradbenih dovoljenj, ki potekajo v upravnih enotah.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Zakon bo vplival in spodbujal učinkovitejše upoštevanje ukrepov varstva pred požarom pri pripravi prostorskih aktov in še posebej pri graditvi objektov. Pri pripravi prostorskih aktov je pomembno, da bo že z zakonom določeno, da se mora med upoštevanjem različnih požarnih tveganj upoštevati tudi ogroženost zaradi požarov v naravnem okolju. Ta vidik doslej v zakonu ni bil zajet.

Dopolnjene bodo tudi določbe, ki urejajo graditev objektov. Opustitev izdaje soglasij k gradbenim dovoljenjem z vidika požarne varnosti, zato ne bo povzročila nižje požarne varnosti, temveč se bodo standardi zvišali, saj se bo povečala odgovornost investitorjev, odgovornih projektantov in izvajalcev. Z inštitutom obvezne revizije študije požarne varnosti pri graditvi požarno zahtevnih objektov oziroma tistih, ki so projektirani po zadnjem stanju gradbene tehnike, se bo zagotovilo požarno varnejše objekte. Standardi požarne varnosti objektov in drugega premoženja se bodo povečali, posredno pa bodo zmanjšane posledice in škode, ki jih povzročajo požari. Na število požarov pa zakon neposredno ne vpliva.

Zakon ne bo imel posledic na kakovost zraka, voda, biotsko raznovrstnost in druge vrednote varstva okolja. Zaradi ustrežnejšega upoštevanja interesov varstva pred požari, s tem pa tudi varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pri pripravi prostorskih aktov, se bodo zmanjšale tudi škodljive posledice oziroma neuskkljenosti pri izvajanju posegov v prostor. Pozitivno se bo to odrazilo tudi na zagotavljanju zaščite, reševanja in pomoči ob požarih oziroma drugih nesrečah, ki jih spremlja tudi požar.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Zakon nima neposrednih posledic na gospodarstvo, glede na ukinitvev soglasij pri izdaji gradbenih dovoljenj in sodelovanja v postopku izdaje uporabnih dovoljenj, pa se bo poenostavilo postopke, ki jih morajo pri izvajanju investicij opraviti posamezni investitorji.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Zakon ne bo povzročil nikakršnih posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Zakon bo poenostavil in poenotil programiranje in načrtovanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami tako, da se bo nacionalni program sprejemal na ravni države za srednjeročno obdobje. Uresničeval se bo z letnimi načrti. Samoupravne lokalne skupnosti pa bodo lahko sprejemale skupne programe in načrte varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, niso pa to obvezni dokumenti. Tako v srednjeročnih programih kot v letnih načrtih pa bodo upoštevane tudi naloge na področju varstva pred požarom, ki so sestavni del varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo in 9/11) se v 2. členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Dejavnosti varstva pred požarom lahko opravljajo fizične in pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, če izpolnjujejo predpisane pogoje.«.

2. člen

Besedilo 9. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Vsaka fizična in pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, je v skladu z zakonom kazensko in odškodninsko odgovoren za neizvajanje ukrepov varstva pred požarom ter za posledice, ki zaradi tega nastanejo.«.

3. člen

V 14. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Samoupravne lokalne skupnosti lahko naloge varstva pred požarom na svojem območju načrtujejo v programih in načrtih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki pa ne smejo biti v nasprotju s programi in načrti iz prvega in prejšnjega odstavka.«.

4. člen

V 18. členu se v drugem odstavku napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ministrstvo, pristojno za varstvo pred požarom (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), v dogovoru z Gasilsko zvezo Slovenije ter drugimi nevladnimi organizacijami, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva pred požarom, sodeluje pri pripravi in odločanju o raziskovalnih in razvojnih projektih na področju varstva pred požarom, tako, da:«.

5. člen

V 20. členu se v tretjem odstavku za besedilom »ali pravne osebe,« doda besedilo »samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost,«.

V četrtem odstavku se za besedilom »in pravne osebe,« doda besedilo »samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost,«.

6. člen

V 21. členu se na koncu besedila doda nov stavek, ki se glasi:

»Z neobveznimi oblikami usposabljanja se izvaja tudi usposabljanje stanovalcev v večstanovanjskih stavbah, ki ga organizirajo lastniki ali uporabniki večstanovanjskih stavb.«.

7. člen

V 22. členu se v drugem odstavku na koncu besedila črta pika in doda besedilo »ter požarna tveganja zaradi požarne ogroženosti naravnega okolja.«.

8. člen

V 23. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Vgrajeni gradbeni proizvodi in materiali, instalacije, napeljave, naprave, oprema in sistemi morajo izpolnjevati zahteve za varnost pred požarom v skladu s predpisi iz prejšnjega odstavka, predpisi o gradbenih proizvodih in predpisi o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Sončne elektrarne in druge naprave, ki proizvajajo električno energijo iz obnovljivih virov, se lahko v skladu s predpisi o energetski infrastrukturi montira ali vgradi na objekte po predhodni strokovni presoji, s katero se dokaže, da se zaradi take energetske naprave požarna varnost objekta ne bo zmanjšala.«.

Četrti odstavek postane peti odstavek in se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Poti in površine, namenjene intervencijskim vozilom, morajo biti označene in urejene v skladu s predpisi.«.

9. člen

V 28. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Minister predpiše metodologijo za ugotavljanje požarne ogroženosti.«.

10. člen

30. člen se spremeni tako, da se glasi:

»30. člen (zasnova in študija požarne varnosti)

(1) Za gradnjo požarno manj zahtevnih objektov se izdelata zasnova požarne varnosti, za gradnjo požarno zahtevnih objektov pa študija požarne varnosti. Zasnova požarne varnosti oziroma študija požarne varnosti je elaborat, s katerim se dokazuje izpolnjevanje bistvene zahteve varnosti pred požarom. Za nezahtevne in enostavne objekte po predpisih o graditvi objektov, ki so požarno nezahtevni, se zasnova in študija požarne varnosti ne izdelujeta.

(2) Ne glede na določbe predpisov o graditvi objektov je revizija zasnove in študije požarne varnosti obvezna za požarno zahtevne objekte in objekte, projektirane po zadnjem stanju gradbene tehnike, in se izvaja v skladu s predpisi o graditvi objektov. Z revizijo se mora preveriti, ali je z načrtovanimi ukrepi varstva pred požarom v zasnovi požarne varnosti oziroma študiji požarne varnosti zagotovljeno doseganje predpisanih zahtev varstva pred požarom oziroma ali so rešitve v posameznih načrtih, določenih s predpisi o projektni dokumentaciji, usklajene z načrtovanimi ukrepi v zasnovi požarne varnosti oziroma študiji požarne varnosti. Revizijo zasnove požarne varnosti oziroma študije požarne varnosti sme opraviti le odgovorni revident požarne varnosti v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov, revizijo usklajenosti načrtovanih ukrepov iz zasnove požarne varnosti oziroma študije požarne varnosti z rešitvami

v posameznih načrtih, sme opraviti tudi odgovorni revident v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov.

(3) Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za graditev objektov, predpiše objekte, za katere je obvezna izdelava zasnove ali študije požarne varnosti v skladu s prvim odstavkom tega člena, vsebino zasnove in študije požarne varnosti, pogoje, ki jih mora izpolnjevati odgovorni projektant, ki izdeluje zasnovo ali študijo požarne varnosti, ter pogoje, ki jih mora izpolnjevati odgovorni revident.«.

11. člen

32. člen se spremeni tako, da se glasi:

»32. člen (zbiranje podatkov in evidence)

(1) Ministrstvo vzpostavi informacijski sistem in zbira podatke ter vzpostavi baze oziroma evidence podatkov o:

1. požarih;
2. eksplozijah;
3. gasilskih intervencijah;
4. pravnih osebah, samostojnih podjetnikih posameznikih in posameznikih, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki jih v skladu s tem zakonom pristojni državni organ pooblasti za opravljanje nalog varstva pred požarom;
5. fizičnih in pravnih osebah, samostojnih podjetnikih posameznikih in posameznikih, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki imajo vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite;
6. strokovnih izpitih iz varstva pred požarom.

(2) Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki oziroma posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, morajo voditi evidence s podatki o:

1. požarih in eksplozijah pri njih ter o nastali škodi;
2. usposobljenosti pri njih zaposlenih za varstvo pred požarom;
3. opremi, napravah in drugih sredstvih za varstvo pred požarom, s katerimi razpolagajo oziroma so v objektih ali prostorih, ki jih uporabljajo.

(3) Minister predpiše vsebino in način zbiranja, obdelave in izmenjave podatkov iz tega člena, ki se praviloma izvaja v elektronski obliki.«.

12. člen

V 33. členu se v prvem odstavku napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) V zbirkah podatkov iz 6. točke prvega odstavka ter 2. točke drugega odstavka prejšnjega člena se zbirajo in obdelujejo naslednji osebni podatki:«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) V zbirkah podatkov iz 5. točke prvega odstavka prejšnjega člena se za namene iz četrtega odstavka tega člena o fizičnih in pravnih osebah, samostojnih podjetnikih posameznikih in posameznikih, ki samostojno opravljajo dejavnost, zbirajo naslednji podatki:

- osebno ime in naslov oziroma firma in sedež;
- vrsta vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite v objektu in naslov objekta;
- pregled in potrdilo o brezhibnem delovanju sistema aktivne požarne zaščite.«.

13. člen

34. člen se črta.

14. člen

V 35. členu se v četrtem odstavku za besedilom »morajo biti proste in prehodne« črta pika in doda besedilo »ter označene v skladu s predpisi. Oprema, naprave ali druga sredstva ob evakuacijskih poteh morajo biti nameščena tako, da ne morejo zapreti evakuacijskih poti. Evakuacijsko pot, pomembno za požarno varnost, se lahko spremeni le, če se izdelava strokovna presoja, s katero se dokaže, da se zaradi spremembe evakuacijske poti požarna varnost objekta ne bo zmanjšala.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Za požarno bolj ogrožene objekte in za objekte, v katerih se zbira več ljudi, je treba izdelati požarne načrte in načrte evakuacije ob požaru. Požarni načrt je treba izdelati tudi za objekte, ki so opremljeni s sončnimi elektrarnami, povezanimi na javno omrežje. Lastnik ali uporabnik objekta mora en izvod požarnega načrta izročiti gasilski enoti, ki opravlja javno gasilsko službo na območju, kjer je tak objekt. Gasilska enota lahko predlaga lastniku ali uporabniku dopolnitev ali spremembo požarnega načrta, če oceni, da je požarni načrt pomanjkljiv in ni zagotovljeno ustrezno posredovanje gasilcev ter drugih reševalcev v primeru požara v takem objektu. Gasilska enota požarni načrt lahko uporablja izključno za opravljanje operativnih gasilskih nalog.«.

15. člen

V 36. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Lastnik ali uporabnik lahko pooblasti ustrezno usposobljeno fizično ali pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki mu je odgovoren za izvajanje ukrepov varstva pred požarom. Kot odgovorno osebo se lahko pooblasti tudi fizična oseba, ki ni zaposlena pri lastniku ali uporabniku. V večstanovanjskih hišah se lahko za izvajanje ukrepov varstva pred požarom pooblasti tudi upravnika, če je ustrezno usposobljen.

(3) Minister predpiše strokovno usposobljenost fizične ali pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali podjetnika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki se ga lahko pooblasti za izvajanje ukrepov varstva pred požarom.«.

16. člen

V 37. členu se v prvem odstavku v 1. točki številka »5 m³« nadomesti s številko »10 m³«.

4. točka se spremeni tako, da se glasi:

»4. samoupravna lokalna skupnost v sodelovanju z lastniki oziroma upravljavci gozdov ali drugih zemljišč, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Požarno stražo lahko opravljajo le gasilci v skladu z zakonom, ki ureja gasilstvo, v primerih iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka pa tudi za gašenje usposobljene osebe, če ne gre za opravljanje del v objektih s srednjo do povečano požarno ogroženostjo ali v objektih, v katerih se zbira več kot 100 ljudi.«.

17. člen

41. člen se spremeni tako, da se glasi:

»41. člen

(nadzor vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite)

(1) Lastnik ali uporabnik stanovanjskih, poslovnih ter industrijskih objektov si mora pred pričetkom uporabe vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite pridobiti potrdilo o brezhibnem delovanju sistema ter skrbeti za stalni tehnični nadzor vgrajenega sistema v skladu s tehničnimi predpisi in navodili proizvajalca oziroma navodili tistega, ki je sistem vgradil.

(2) Potrdilo o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite in o opravljenem tehničnem nadzoru se izda, ko so odpravljene vse pomanjkljivosti sistema. Potrdilo izda pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali podjetnik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki izpolnjuje pogoje za preizkušanje vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite. Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali podjetnik, ki samostojno opravlja dejavnost, mora vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite preizkušati in nadzirati v skladu s predpisi.

(3) Kopijo potrdila iz prejšnjega odstavka pošlje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali podjetnik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki preizkuša vgrajene sisteme požarne zaščite, Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki o tem vodi evidenco.

(4) Minister predpiše obseg preizkusa, način izdaje potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite, postopek tehničnega nadzora in izdaje potrdil ter pogoje za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike ali podjetnike, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki preizkušajo vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite.«.

18. člen

V 49. členu se v prvem odstavku 8. točka spremeni tako, da se glasi:

»8. daje smernice in mnenja k prostorskim aktom;«.

Drugi odstavek se črta.

19. člen

V 54. členu se v prvem odstavku v 6. točki na koncu besedila podpičje nadomesti s piko in črta 7. točka.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če fizična ali pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, inšpektorju ali pooblašteni osebi ne dopusti vstopa v stanovanje ali v druge prostore, na zahtevo inšpektorja o tem odloči sodišče.«.

20. člen

61., 62. in 63. člen se spremenijo tako, da se glasijo:

»61. člen

(1) Z globo od 1.300 do 20.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek, če:

1. o varstvu pred požarom ne usposobi vsakega, ki je redno ali začasno oziroma občasno zaposlen pri njem, ob nastopu dela ali premestitvi na drugo delovno mesto ali ob začetku opravljanja drugega dela ali spremembi ali uvajanju nove delovne operacije ali spremembi in uvajanju nove tehnologije (prvi odstavek 20. člena);
2. najame za usposabljanje za varstvo pred požarom fizično ali pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev (tretji odstavek 20. člena v zvezi s četrtem odstavkom istega člena);
3. izvaja usposabljanje za varstvo pred požarom v nasprotju s predpisom, ki ureja vrsto, način in periodičnost usposabljanja (tretji odstavek 20. člena v zvezi s četrtem odstavkom istega člena);
4. usposablja za varstvo pred požarom in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (tretji odstavek 20. člena v zvezi s četrtem odstavkom istega člena);
5. nima zasnove ali študije požarne varnosti za gradnjo objekta, pri katerem je zasnova ali študija obvezna (prvi odstavek 30. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
6. izdeluje zasnove ali študije požarne varnosti v nasprotju s predpisi (prvi odstavek 30. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
7. izdeluje zasnove ali študije požarne varnosti oziroma opravlja revizijo zasnove ali študije požarne varnosti ali revizijo usklajenosti načrtovanih ukrepov iz zasnove oziroma študije požarne varnosti v posameznih načrtih, čeprav ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 30. člena);
8. ne vodi evidence s podatki o požarih ali eksplozijah pri njih ter o nastali škodi, o usposobljenosti zaposlenih delavcev za varstvo pred požarom, o opreми, napravah in drugih sredstvih za varstvo pred požarom (drugi odstavek 32. člena);
9. v nasprotju z zakonom uporablja ali obdeluje osebne podatke iz 32. in 33. člena tega zakona (tretji in četrti odstavek 33. člena);
10. pretaka količine nad 10 m³ lahko vnetljivih snovi ali gorljivih plinov ali vari, uporablja odprt plamen ali orodje, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar ali ni posebej prilagojen za ta opravila ali prireja javni shod ali prireditve, na kateri je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije, in ne organizira požarne straže ali je ne izvaja ves čas povečane požarne nevarnosti (1., 2. in 3. točka prvega odstavka 37. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
11. ne organizira požarne straže, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju ali če je ne izvaja ves čas povečane požarne nevarnosti (4. točka prvega odstavka 37. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
12. organizira požarno stražo tako, da jo opravljajo osebe, ki niso gasilci, oziroma v primeru iz 1. in 2. točke prvega odstavka 37. člena tega zakona za gašenje usposobljene osebe, pa ne gre za opravljanje del v objektih, kjer je več kot srednja do povečana požarna ogroženost ali v objektih, v katerih se zbira več kot 100 ljudi (drugi odstavek 37. člena);
13. uporablja opremo, naprave ali druga sredstva za varstvo pred požarom, ki niso skladna s predpisi, ki urejajo tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti (38. člen);

14. vzdržuje ročne in prevozne gasilne aparate in za to ni pooblaščen ali če opravlja njihovo vzdrževanje v nasprotju s predpisi (prvi odstavek 40. člena v zvezi z drugim odstavkom istega člena);
15. izdaja potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite in o opravljenem tehničnem nadzoru in ne izpolnjuje predpisanih pogojev za preizkušanje ali če ne pošlje kopije potrdila Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje ali če opravlja preizkuse v nasprotju s predpisi (drugi in tretji odstavek 41. člena v zvezi s četrtem odstavkom istega člena);
16. opravlja požarno varovanje in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (prvi odstavek 42. člena).

(2) Z globo od 600 do 2.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 600 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki stori prekršek iz 1., 2., 8., 9., 10., 11., 12. in 13. točke prvega odstavka tega člena.

62. člen

(1) Z globo od 1.300 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek lastnik ali uporabnik, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. nima požarnega reda ali skupnega požarnega reda ali če del požarnega reda ni izobešen na vidnem mestu ali če nima izdelanega požarnega reda v skladu s predpisano vsebino in pogoji (prvi, drugi in tretji odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
2. če kot lastnik ali uporabnik, ki uporablja isti objekt z drugimi lastniki ali uporabniki, ni uskladal načrta evakuacije (drugi odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
3. v poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektih ne izbere in namesti gasilnih aparatov v skladu s predpisanimi merili za izbiro in namestitvev gasilnih aparatov (četrti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
4. v poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektih nima pripravljene opreme, naprav ali drugih sredstev za varstvo pred požarom ali če jih ne vzdržuje v skladu s tehničnimi predpisi in navodili proizvajalca ali če dostop do opreme, naprav in sredstev za varstvo pred požarom ni prost (četrti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
5. v poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektih evakuacijske poti in prehodi, dostopi, dovozi ter delovne površine za intervencijska vozila niso proste in prehodne ter označene v skladu s predpisi ali če oprema, naprave in druga sredstva ob evakuacijski poti niso nameščena tako, da ne morejo zapreti evakuacijske poti (četrti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
6. nima v požarno bolj ogroženemu objektu ali v objektu, v katerem se zbira več ljudi, izdelanega požarnega načrta in načrta evakuacije ob požaru ali če nima izdelanega požarnega načrta in načrta evakuacije s predpisano vsebino ali če izvoda požarnega načrta ne izroči pristojni gasilski enoti (peti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
7. nima za objekt, ki je opremljen s sončno elektrarno priključeno na javno električno omrežje, izdelanega požarnega načrta (peti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);

8. kot lastnik ali uporabnik poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektov ne izvede najmanj enkrat letno praktičnega usposabljanja za izvajanje evakuacije iz objekta ob požaru (sedmi odstavek 35. člena);
9. za izvajanje ukrepov varstva pred požarom pooblasti fizično ali pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost oziroma upravnika, ki ni ustrezno usposobljen (drugi odstavek 36. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
10. si pred pričetkom uporabe vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite ne pridobi potrdila o brezhibnem delovanju sistema ali ne skrbi za stalni tehnični nadzor vgrajenega sistema v skladu s tehničnimi predpisi ali navodili proizvajalca oziroma tistega, ki je sistem vgradil (prvi odstavek 41. člena v zvezi s četrnim odstavkom istega člena).

(2) Z globo od 600 do 2.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 600 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi lastnik ali uporabnik, ki je fizična oseba, in stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 600 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

63. člen

Z globo od 300 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek fizična oseba, ki:

1. kadi, uporablja odprt ogenj ali orodje, ki se iskri tam, kjer je to s požarnim redom prepovedano (2. točka prvega odstavka 35. člena);
2. ne poskrbi v skladu s požarnim redom za sprotno odstranjevanje vseh gorljivih snovi, ki niso potrebne za nemoten potek dela, iz požarno ogroženih prostorov (2. točka prvega odstavka 35. člena);
3. opazi, da grozi neposredna nevarnost požara ali eksplozije ali opazi požar in ne odstrani nevarnosti ali ne pogasi požara, če to lahko stori brez nevarnosti zase ali za drugega (prvi odstavek 45. člena);
4. o nevarnosti požara ali o požaru takoj ne obvesti najbližje gasilske enote ali centra za obveščanje ali policijske postaje (drugi odstavek 45. člena);
5. ne da na razpolago prevoznega sredstva ali sredstva za zveze, da se obvesti o požaru najbližjo gasilsko enoto ali center za obveščanje ali policijsko postajo (drugi odstavek 45. člena);
6. stori dejanje iz 3., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 12., 13., 14. in 15. točke prvega odstavka 61. člena tega zakona.«.

21. člen

V 65. členu se v 2. točki podpičje nadomesti s piko in črtata 3. in 4. točka.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

22. člen (postopki v teku)

(1) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje izdaja soglasja v postopkih za izdajo gradbenega dovoljenja po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona, še do 1.1.2013.

(2) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje sodeluje v postopkih za izdajo uporabnega dovoljenja za objekte, za katere je izdala soglasje h gradbenemu dovoljenju pred uveljavitvijo tega zakona, še dve leti po uveljavitvi tega zakona.

23. člen
(uskladitev izvršilnih predpisov)

Izvršilne predpise je treba uskladiti s tem zakonom v enem letu po njegovi uveljavitvi, razen predpisa iz tretjega odstavka 30. člena zakona, ki mora biti izdan do 31.12.2012.

24. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona se prenehajo uporabljati 18. in 19. člen Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list SRS, št. 2/76 in 15/84) ter 29. člen, prvi odstavek 30. člena, drugi odstavek 34. člena, 36. in 37. člen Zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter drugih nevarnih snoveh (Uradni list SRS, št. 18/77, RS št. 4/92, 29/95 – ZPDF, 96/02 – ZE, 110/02 – ZGO – 1 in 101/05 - ZPNB) v delu, ki se nanaša na delo, pristojnosti in pravice organov požarne inšpekcije.

25. člen
(veljavnost)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

V tem in drugih določbah je popravljen termin pravne osebe tako, da so dodani še samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost. Nomotehnično se na ta način zakon usklajuje z drugimi predpisi in so določbe jasnejše.

K 2. členu

Podobno kot v prejšnjem členu je tudi v 9. členu opravljena redakcija besedila tako, da so poleg fizičnih in pravnih oseb vključeni tudi samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

K 3. členu

Dosedanje besedilo tretjega odstavka je omogočilo različne razlage kakšne so obveznosti samoupravnih lokalnih skupnosti pri načrtovanju varstva pred požarom, saj je določba govorila o programih in načrtih varstva pred požarom. Dejstvo pa je, da posebnih programov in načrtov varstva pred požarom ni predpisanih in je ta termin v zakonu ohranjen še iz prvotne ureditve, ko se je področje varstva pred požarom načrtovalo v posebnih dokumentih. Z dopolnitvijo 14. člena pa je jasno določeno, da se samoupravne lokalne skupnosti lahko naloge varstva pred požarom načrtujejo v programih in načrtih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ni pa to obveznost niti ne gre za samostojne dokumente.

K 4. členu

Razširjena je določba 18. člena, ki ureja pripravo raziskovalnih in razvojnih projektov na področju varstva pred požarom. Določeno je, da projekte pripravlja ministrstvo, pristojno za varstvo pred požarom, v dogovoru z Gasilsko zvezo Slovenije in nevladnimi organizacijami, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva pred požarom. Takšne organizacije so lahko Združenje slovenskih poklicnih gasilcev, Slovensko združenje za požarno varnosti in podobno.

K 5. členu

V 20. členu, ki ureja usposabljanje zaposlenih na področju varstva pred požarom, v tretjem in četrtem odstavku pa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati oziroma, ki jih predpiše pristojni minister, za izvajanje tega usposabljanja, je opravljena nomotehnična redakcija tako, da se ta določba nanaša tudi na samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

K 6. členu

V 21. členu je predpisano načelo, da se prebivalci usposabljajo za varstvo pred požarom z neobveznimi oblikami usposabljanja. Določba je razširjena še na usposabljanje stanovalcev v večstanovanjskih stavbah, ki ga organizirajo lastniki ali uporabniki večstanovanjskih stavb. To področje doslej ni bilo urejeno.

K 7. členu

Doslej pri pripravi prostorskih aktov ni bilo določeno, da se med požarnimi tveganji z vidika ukrepov varstva pred požarom, ki morajo biti prisotni pri oblikovanju prostorskega akta upošteva tudi požarna tveganja zaradi požarne ogroženosti naravnega okolja. Določba je

sedaj dopolnjena. Pomembna je predvsem za pripravo prostorskih aktov na območjih, ki so bolj ogrožena zaradi požarov v naravnem okolju, v Republiki Sloveniji je to zlasti zahodni del države oziroma območje Krasa, ki obsega nad 40 % državnega ozemlja.

K 8. členu

Razširjena je določba drugega odstavka 23. člena, ki ureja upoštevanje ukrepov varstva pred požarom pri graditvi objektov. Načelo je, da so zahteve za varnost pred požarom določene s predpisi o graditvi objektov. V skladu s temi predpisi, predpisi o gradbenih proizvodih in predpisih o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti morajo izpolnjevati zahteve za varnost pred požarom tudi gradbeni proizvodi, materiali, inštalacije, napeljave, naprave, oprema in sistemi. Tako razširjena določba bo prispevala k povečanju požarne varnosti v objektih.

Člen je dopolnjen tudi z novim četrtem odstavkom, ki ureja montažo oziroma vgradnjo sončnih elektrarn in drugih naprav, ki proizvajajo električno energijo iz obnovljivih virov. Zahtevano je, da se v takem primeru predhodno opravi strokovna presoja, s katero se dokaže, da se požarna varnost objekta na katerega se bo takšna naprava montirala, ne bo zmanjšala. Na ta način se povzema načelo, ki izhaja iz Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08 in 22/10), urejeno v Uredbi o energetski infrastrukturi (Uradni list RS, št. 62/03, 88/03, 75/10 in 53/11).

Posebej je poudarjeno tudi, da morajo biti poti in površine namenjene intervencijskim vozilom označene in urejene v skladu s predpisi.

K 9. členu

Glede na spoznanja stroke, bo minister predpisal metodologijo za ugotavljanje požarne ogroženosti, ne pa tudi metodologijo in kriterijev za ugotavljanje požarnega tveganja in požarne varnosti.

K 10. členu

Določba 30. člena je nova. Z njo je določeno, da se za gradnjo požarno manj zahtevnih objektov izdelava zasnova požarne varnosti, za gradnjo požarno zahtevnejših objektov pa študija požarne varnosti. Za požarno nezahtevne objekte, to so nezahtevni in enostavni objekti po predpisih o graditvi objektov, se zasnova ali študija požarne varnosti ne izdelujeta.

Zaradi ukinitve posebnih soglasij požarne varnosti v postopku izdaje gradbenih dovoljenj se z zakonom predpisuje revizija zasnove in študija požarne varnosti kot obvezna za požarno zahtevne objekte in za objekte projektirane po zadnjem stanju gradbene tehnike. Z revizijo se preverja ali se z načrtovanimi ukrepi zagotavlja doseganje predpisane zahteve varnosti pred požarom oziroma ali so posamezne rešitve načrtovane v posameznih delih projektne dokumentacije usklajene z ukrepi načrtovanimi v zasnovi ali študiji požarne varnosti. Določeni so osnovni pogoji, ki jih mora izpolnjevati revident.

Posebej je dano pooblastilo za izdajo podzakonskega akta, s katerim se določa objekte, za katere je obvezna izdelava zasnove oziroma študije požarne varnosti, vsebina zasnove in študije, pogoje, ki jih mora izpolnjevati odgovorni projektant, ki izdeluje zasnovo ali študijo požarne varnosti ter podrobnejše pogoje, ki jih mora izpolnjevati odgovorni revident. To bo omogočilo, da bo v enotnem pravilniku urejena vsebina dela Pravilnika o požarni varnosti v stavbah, ki je doslej urejal zasnovo požarne varnosti ter Pravilnika o študiji požarne varnosti. Razdelitev objektov na nezahtevne in enostavne, požarno manj zahtevne in požarno zahtevne objekte, bo pri tem temeljila na razvrstitvi objektov po Uredbi o vrstah objektov

glede na zahtevnost (Uradni list RS, št. 37/08). Na ta način bo ureditev bolj pregledna, jasna in ne bo povzročala težav v praksi.

K 11. členu

Obseg zbiranja podatkov in baz ter evidenc podatkov s področja varstva pred požarom je zmanjšan tako, da se po 32. členu ne zbirajo več podatki o škodah, ki nastanejo v požarih oziroma eksplozijah, opremi, napravah in drugih sredstvih za požarno zaščito, organizacijah in delavcih, ki se ukvarjajo z varstvom pred požarom ter preizkusih znanja. Črtana je tudi obveznost državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov, ki so morali poročati ministrstvu, pristojnemu za varstvo pred požarom o dogodkih, povezanih s požari in eksplozijami. Poročanje o intervencijah, požarih in eksplozijah se je uredilo v okviru sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami tako, da poročajo samo vodje intervencij. Posebej je v določbi poudarjeno, da se zbiranje, obdelava in izmenjava podatkov v informacijskem sistemu varstva pred požarom, praviloma izvaja v elektronski obliki, kar je bila ena od zahtev v postopku priprave predloga zakona.

K 12. členu

Določba 33. člena je usklajena s spremembami v 32. členu tako, da je zmanjšan obseg zbiranja in obdelave osebnih podatkov, upoštevano je, da so za opravljanje nalog varstva pred požarom lahko pooblaščen tudi samostojni podjetniki posamezniki oziroma posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost.

K 13. členu

Določba v zvezi s statističnim raziskovanjem za potrebe varstva pred požarom v okviru nacionalnih statističnih raziskovanj doslej v praksi ni zaživela, zato je črtana (34. člen). Potrebni podatki pa se namesto statističnih raziskovanj zbirajo preko sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja v informacijsko komunikacijskem sistemu Uprave RS za zaščito in reševanje.

K 14. členu

V 35. členu so dopolnjene določbe, ki se nanašajo na evakuacijske poti, prehode, dostope, dovoze ter delovne površine za intervencijska vozila, ki morajo biti ne samo proste in prehodne, ampak tudi označene v skladu s predpisi. Oprema, naprave in druga sredstva ob evakuacijskih poteh morajo biti nameščena tako, da ne morejo zapreti evakuacijskih poti. Namen take določbe je, da se zlasti pri urejanju pogojev za izvajanje evakuacije v objektih, kjer se zbira veliko število ljudi (industrijski objekti, trgovski centri ipd.) že vnaprej prepreči, da bi lahko prišlo do blokad evakuacijskih poti (prevračanje opreme in podobno). Uzakonilo se bo načelo, da se evakuacijska pot, pomembna za požarno varnost, lahko spremeni le, če se izdelata strokovna presoja, s katero se dokaže, da se zaradi evakuacijske poti, požarna varnost objekta ne bo zmanjšala.

Na novo je v peti odstavek 35. člena vključena določba, ki je bila doslej le v Pravilniku o požarnem redu, to je, da se mora požarni načrt izdelati tudi za objekte na katerih so nameščene sončne elektrarne, ki so priključene na javno električno omrežje. Pri tem je nebitvena vrsta in namen objekta, ključno je dejstvo, da je na njem nameščena sončna elektrarna. Takšna ureditev je potrebna, da bi se lahko zagotovilo ustrezno posredovanje gasilcev v primeru požara, saj je treba kopijo požarnega načrta izročiti gasilski enoti, ki je pristojna za posredovanje v primeru požara na objektu, na katerega se požarni načrt nanaša. Gasilska enota ima dodatno pristojnost, da lastniku ali uporabniku objekta lahko predlaga spremembo ali dopolnitev načrta, če oceni, da je načrt pomanjkljiv in ni zagotovljeno

ustrezno posredovanje v primeru požara v takem objektu. Na ta način se je upoštevalo predloge, da bi gasilske enote v večjem obsegu sodelovale v postopku izpolnjevanja bistvene zahteve požarne varnosti pri graditvi objektov oziroma njihovem delovanju. Pri požarnem načrtu, ki se izdeluje samo za požarno zahtevnejše objekte, katerega vsebina in postopek izdelave je urejen v Pravilniku o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11 in 101/11), je bilo doslej omogočeno le, da so lastniki ali uporabniki objekta za katerega so morali izdelovati požarni načrt, lahko pred izdelavo tega načrta zaprosili pristojno gasilsko enoto, da jim svetuje pri izdelavi načrta. Pristojnost gasilske enote, da predlaga spremembo oziroma dopolnitev požarnega načrta, če ugotovi, da je ta pomanjkljiv, pa doslej ni bila predpisana. Ne izročitev požarnega načrta pristojni gasilski enoti je tudi sankcionirana kot prekršek.

K 15. členu

V 36. členu je urejeno pooblašcanje oseb, ki je odgovorno za izvajanje ukrepov varstva pred požarom. Določba je dopolnjena tako, da se lahko za odgovorno osebo določi tudi samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Takšni dopolnitvi je prilagojeno tudi pooblastilo pristojnega ministra, da predpiše strokovno usposobljenost tistih, ki se jih lahko pooblasti za izvajanje ukrepov varstva pred požarom.

K 16. členu

Glede na izkušnje pridobljene pri dosedanjem uveljavljanju in uporabi 37. člena, ki ureja požarno stražo pri opravljanju požarno nevarnih del se obstoječe dopolnjuje tako, da požarno stražo pri pretakanju lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov nad 10 m³, lahko opravljajo tudi za gašenje usposobljene osebe, če ne gre za opravljanje del v objektih s srednjo do povečano požarno ogroženostjo. Enako velja za varjenje, uporabo odprtega plamena in podobno v požarno bolj ogroženih objektih oziroma v objektih, v katerih se zbira več kot 100 ljudi. S povečanjem količine se zagotavlja, da pri pretakanju goriva npr. na bencinskih servisih, ni potrebna prisotnost gasilcev. Tudi pri opravljanju požarno nevarnih del je ločnica z dopolnitvijo 37. člena predpisana natančno, to je, da požarno stražo lahko opravljajo le gasilci, če gre za opravljanje takih del v objektih s srednjo do povečano požarno ogroženostjo oziroma v objektih, kjer se zbira več kot 100 ljudi.

Tudi pri obveznostih samoupravne lokalne skupnosti za organiziranje požarne straže v času povečane nevarnosti požarov v naravnem okolju, je določba dopolnjena tako, da požarno stražo organizira samoupravna lokalna skupnost v sodelovanju z lastniki in upravljavci gozdov in drugih zemljišč. Na ta način se z zakonom potrjuje praksa, ki se je razvila v preteklih letih.

K 17. členu

Na novo je oblikovana vsebina 41. člena, ki ureja nadzor gradbenih sistemov aktivne požarne zaščite. Pri tem je vključena tudi obveznost, da se mora skrbeti za stalni tehnični nadzor vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite tudi v skladu z navodili tistega, ki je sistem vgradil. Potrdila o brezhibnem delovanju oziroma stalni tehnični nadzor pa opravljajo poleg pravnih oseb tudi samostojni podjetniki posamezniki ali podjetniki, ki samostojno opravljajo dejavnost.

K 18. členu

Med pristojnostmi Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje je črtano izdajanje soglasij k gradbenim dovoljenjem z vidika izpolnjevanja zahtev požarne varnosti. Ta soglasja so se izdajala do 31.12.2006 v zelo velikem obsegu skoraj za vse večje objekte, po 1.1.2007 pa le za požarno zahtevnejše objekte. Glede na obstoječo ureditev graditve objektov, se požarne zahteve urejajo z gradbenimi predpisi in za njihovo upoštevanje so odgovorni

projektanti ter revidenti. Zato bi nadaljnje ohranjanje izdajanja soglasij v bistvu predstavljalo podvajanje in je smiselno tudi z vidika zmanjševanja administrativnih bremen in poenostavljanja postopkov, da se le-ta ukinejo. Z zakonom pa je predvideno, da bo uprava tudi v prihodnje izdajala smernice za upoštevanje ukrepov varstva pred požarom kot sestavni del ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pri pripravi prostorskih aktov.

K 19. členu

V tretjem odstavku je opravljena redakcija besedila tako, da je enak nomotehnični pristop v vseh določbah.

K 20. členu

V 61. členu je izvršena revizija vseh določb, ki opredeljujejo posamezne prekrške in usklajena s spremembami materialnih določb v zakonu. Kot prekršek pa je črtana določba, ki je doslej kot prekršek inkriminirala preizkušanje sredstev za varstvo pred požarom brez posebnega pooblastila.

V 62. členu je izvršena prilagoditev in uskladitev posameznih prekrškov s spremembami in dopolnitvami, ki so bile izvršene v materialnih določbah.

Tudi v 63. členu je izvršena dopolnitev posameznih določb s spremembami materialnih določb in zagotovljena usklajenost s predhodnim 61. členom zakona.

K 21. členu

V 65. členu sta kot prekršek črtani določbi, ki sta se nanašali na odgovorno osebo v zvezi s kršitvijo 35. člena, ker so ustrezni prekrški odgovornih oseb že sankcionirani v drugem odstavku 61. in drugem ter četrtem odstavku 62. člena zakona.

K 22. členu

V 23. členu je urejen način zaključevanja postopkov v teku in sicer tako, da bo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje do 1.1.2013 izdajala soglasja k gradbenemu dovoljenju po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona. V upravnih postopkih za izdajo uporabnega dovoljenja za objekte, za katere je izdala soglasje k gradbenemu dovoljenju pred uveljavitvijo tega zakona, pa bo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanja, sodelovala še največ dve leti po uveljavitvi tega zakona.

K 23. členu

Izvršilne predpise je treba z zakonom uskladiti v enem letu po njegovi uveljavitvi. Posebej je določeno, da se novi pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti izda do 31.12.2012.

K 24. členu

Določeno je, da se dve še veljavni določbi iz zakonske ureditve varstva pred požari pred 1993 letom in nekatere določbe iz Zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter drugih nevarnih snoveh, prav tako iz obdobja pred uveljavitvijo Zakona o varstvu pred požarom, prenehajo uporabljati. Gre za določbe, ki so določale izdajo soglasij k gradbenim dovoljenjem pri graditvi objektov in v dosedanjih spremembah Zakona o varstvu pred požarom, niso bile razveljavljene. Pri Zakonu o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter drugih nevarnih snoveh, pa gre za določbe, ki se nanašajo na delo, pristojnosti in pravice organov požarne inšpekcije, ki prav tako doslej niso bile razveljavljene.

K 25. členu

Določen je običajni petnajstdnevni rok za uveljavitev zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

I. SPLOŠNE DOLOČBE

2. člen (dejavnosti varstva pred požarom)

(1) Dejavnosti varstva pred požarom lahko opravljajo fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo predpisane pogoje.

(2) Dejavnosti varstva pred požarom po tem zakonu so raziskovanje, izobraževanje in usposabljanje, načrtovanje ukrepov varstva pred požarom, nadziranje, požarno zavarovanje, gasilstvo, tehnični nadzor vgrajenih sistemov požarne zaščite, dimnikarstvo, požarno varovanje premoženja in druge.

9. člen (načelo odgovornosti)

Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom kazensko in odškodninsko odgovorna za neizvajanje ukrepov varstva pred požarom ter za posledice, ki zaradi tega nastanejo.

II. PROGRAMIRANJE IN RAZISKOVANJE VARSTVA PRED POŽAROM

14. člen (nacionalni program in varstvo pred požarom)

(1) V nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se določijo tudi cilji, usmeritve, temeljne naloge in razvoj varstva pred požarom v obdobju, za katerega se sprejema nacionalni program.

(2) Naloge varstva pred požarom iz nacionalnega programa se razčlenijo v letnem načrtu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada).

(3) Lokalne skupnosti sprejmejo svoje programe in načrte varstva pred požarom, ki ne smejo biti v nasprotju z nacionalnim programom in načrtom varstva pred požarom iz prejšnjih odstavkov.

18. člen (raziskovalni in razvojni projekti varstva pred požarom)

(1) Raziskovalni in razvojni projekti varstva pred požarom so sestavni del nacionalnega raziskovalnega programa.

(2) Ministrstvo, pristojno za varstvo pred požarom (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), v dogovoru z Gasilsko zvezo Slovenije sodeluje pri odločanju o raziskovalnih in razvojnih

projektih za uresničevanje nacionalnega raziskovalnega programa varstva pred požarom, tako da:

1. predlaga tematska polja s področja varstva pred požarom;
2. sodeluje pri ocenjevanju raziskovalnih in razvojnih projektov;
3. financira ali sofinancira raziskovalne in razvojne projekte varstva pred požarom.

(3) Raziskovalni in razvojni projekti po tem členu obsegajo tudi strokovne študije, analize in strokovne podlage, ki se nanašajo na varstvo pred požarom (v nadaljnjem besedilu: raziskave).

(4) Ministrstvo lahko tudi samostojno izbira in financira raziskovalne in razvojne projekte, ki so posebnega pomena za varstvo pred požarom.

III. IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE ZA VARSTVO PRED POŽAROM

20. člen

(usposabljanje zaposlenih za varstvo pred požarom)

(1) Delodajalec mora poskrbeti, da je vsak, ki je redno ali začasno oziroma občasno zaposlen pri njem, usposobljen za varstvo pred požarom ob:

1. nastopu dela;
2. premestitvi na drugo delovno mesto;
3. začetku opravljanja drugega dela;
4. spremembi ali uvajanju nove delovne opreme;
5. spremembi in uvajanju nove tehnologije.

(2) Pri usposabljanju se mora upoštevati nove in spremenjene požarne nevarnosti, posebnosti delovnega mesta ter znanje občasno obnavljati.

(3) Usposabljanje za varstvo pred požarom opravljajo fizične ali pravne osebe, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. Usposabljanje se mora izvajati v skladu s predpisi, ki določajo vrsto, način in periodičnost usposabljanja.

(4) Minister, pristojen za varstvo pred požarom (v nadaljnjem besedilu: minister), določi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati fizične in pravne osebe, ki usposabljuje zaposlene za varstvo pred požarom, ter vrste, način in periodičnost usposabljanja.

21. člen

(usposabljanje prebivalstva)

Prebivalci se usposabljujejo za varstvo pred požarom z različnimi neobveznimi oblikami usposabljanja, ki jih organizira država in lokalna skupnost.

IV. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE UKREPOV VARSTVA PRED POŽAROM

22. člen

(prostorsko načrtovanje)

(1) Pri pripravi prostorskih aktov je treba upoštevati prostorske ukrepe varstva pred požarom, zlasti pa zagotoviti:

1. pogoje za varen umik ljudi, živali in premoženja;
2. potrebne odmike med objekti ali potrebno protipožarno ločitev;
3. dostope, dovoze in delovne površine za intervencijska vozila;
4. vire za zadostno oskrbo z vodo za gašenje.

(2) Pri pripravi prostorskih aktov se morajo v ukrepih varstva pred požarom upoštevati tudi požarna tveganja, ki so povezana s povečano možnostjo nastanka požara v naseljih, zaradi uporabe požarno nevarnih snovi in tehnoloških postopkov ter širjenja požara med posameznimi poselitvenimi območji.

(3) Pri načrtovanju in graditvi novih naselij se morajo zaradi zmanjšanja požarnega tveganja upoštevati vplivi obstoječih in novih industrijskih objektov.

23. člen (graditev objektov)

(1) Pri graditvi objektov morajo biti izpolnjene zahteve za varnost pred požarom, določene s predpisi o graditvi objektov.

(2) Naprave, napeljave, postroji, izdelki, elementi ter sklopi konstrukcij objektov morajo biti zgrajeni oziroma izdelani tako in iz takih materialov, da je zagotovljena požarna varnost v skladu s predpisi iz prejšnjega odstavka.

(3) Ob rekonstrukciji in vzdrževanju objektov se požarna varnost objektov ne sme zmanjšati.

(4) Poti, namenjene intervencijskim vozilom, morajo biti označene skladno s predpisi.

(2) Pri izvajanju ukrepov za preprečevanje nastanka požara v naravnem okolju morajo sodelovati lastniki in uporabniki nepremičnin na ogroženih območjih. Pri načrtovanju, organizaciji in izvajanju ukrepov varstva pred požarom za preprečitev nastanka požara v naravnem okolju morajo sodelovati z lastniki, zakupniki in drugimi uporabniki zemljišč ter z Zavodom za gozdove Slovenije tudi organizacije, ki gospodarijo s cestno, železniško, elektroenergetsko in drugo infrastrukturo v naravnem okolju.

28. člen (merila za načrtovanje)

(1) Pri načrtovanju ukrepov varstva pred požarom je treba upoštevati:

1. vrsto in namembnost posega, objekta, naprave ali sredstva;
2. požarno tveganje in ogroženost;
3. požarno varnost, predpisano s tem zakonom in drugimi predpisi.

(2) Požarno tveganje in ogroženost iz prejšnjega odstavka zajemata tiste dejavnike, ki vplivajo na verjetnost nastanka in razširitve požara ter ogroženosti življenja in zdravja ljudi, živali ter premoženja.

(3) Iz projektne, tehnične in druge dokumentacije mora biti razvidno, kateri predpisi, standardi in ukrepi varstva pred požarom so bili upoštevani.

(4) Minister določi metodologijo in kriterije za ugotavljanje požarnega tveganja, požarne varnosti in ogroženosti.

30. člen
(študija požarne varnosti)

(1) Za zagotovitev požarne varnosti objektov v skladu s predpisi o graditvi objektov se za določene vrste objektov izdelava študija požarne varnosti, ki vsebuje preventivne in aktivne ukrepe varstva pred požarom, ki jih mora projektant upoštevati pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(2) Študijo požarne varnosti lahko izdelajo v skladu s predpisi le fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo predpisane pogoje.

(3) Minister predpiše vsebino študije požarne varnosti in v soglasju z ministrom, pristojnim za graditev objektov, vrste objektov, za katere je izdelava študije požarne varnosti obvezna.

VI. INFORMACIJSKI SISTEM VARSTVA PRED POŽAROM

32. člen
(namen in nosilec)

(1) Ministrstvo vzpostavi informacijski sistem, ki vsebuje evidence in podatke o:

1. požarih in nastali škodi;
2. eksplozijah in nastali škodi;
3. gasilskih intervencijah;
4. organizacijah in delavcih, ki se ukvarjajo z varstvom pred požarom;
5. opremi, napravah in drugih sredstvih za požarno zaščito;
6. fizičnih in pravnih osebah, ki so v skladu s tem zakonom pooblašcene za opravljanje nalog varstva pred požarom;
7. fizičnih in pravnih osebah, ki imajo vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite;
8. o preizkusih znanja in strokovnih izpitih iz varstva pred požarom.

(2) Državni organi, pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki oziroma posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, morajo voditi evidenco s podatki o:

1. požarih in eksplozijah pri njih ter o nastali škodi;
2. usposobljenosti pri njih zaposlenih delavcev za varstvo pred požarom;
3. opremi, napravah in drugih sredstvih za varstvo pred požarom, s katerimi razpolagajo oziroma so v objektih ali prostorih, ki jih uporabljajo.

(3) Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki so dolžni ministrstvu poročati o dogodkih, povezanih s požari in eksplozijami.

(4) Minister predpiše vsebino in način zbiranja, obdelave ter izmenjave podatkov iz tega člena.

33. člen
(zbirke podatkov)

(1) V zbirkah podatkov iz 4., 6. in 8. točke prvega odstavka ter 2. točke drugega odstavka prejšnjega člena se zbirajo in obdelujejo naslednji osebni podatki:

- osebno ime;
- datum in kraj rojstva;
- stalno in začasno prebivališče;
- izobrazba;
- zaposlitev;
- vrsta, način in periodičnost usposabljanja za varstvo pred požarom;
- vrsta in datum opravljanja strokovnega izpita.

(2) V zbirki podatkov iz 7. točke prvega odstavka prejšnjega člena se za namene iz četrtega odstavka tega člena o fizičnih in pravnih osebah zbirajo naslednji podatki:

- osebno ime oziroma firma;
- vrsta vgrajenega sistema;
- pregled in potrdilo o brezhibnem delovanju.

(3) Osebni podatki, določeni v tem členu, se pridobivajo neposredno od posameznikov, o katerih se vodijo evidence, ali pa se pridobijo iz že obstoječih zbirk podatkov ter se hranijo, uporabljajo in obdelujejo le toliko časa, kot je to potrebno za doseg namena, za katerega so bili zbrani. Po uresnitvi namena, uporabe ali obdelave se podatki arhivirajo v skladu s predpisi, ki urejajo arhivska gradiva in arhive.

(4) Osebnostne podatke, določene v tem členu, smejo uporabljati in obdelovati:

- državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ter osebe, pooblaščenice za varstvo pred požarom, za izvajanje preventivnih in drugih ukrepov varstva pred požarom;
- državni organi in organi lokalnih skupnosti za izvajanje nalog na področju varstva pred požarom ter drugih nalog na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, za katere so pristojni in kadar je tako določeno z zakonom;
- inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom, zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ter zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor.

34. člen (požarna statistika)

Ministrstvo predlaga statistična raziskovanja za potrebe varstva pred požarom, ki se v skladu s tem zakonom izvajajo v okviru nacionalnega programa statističnih raziskovanj.

VII. UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM

35. člen (požarni red, načrt in pripravljenost sredstev)

(1) Lastniki ali uporabniki stanovanjskih objektov, razen eno in dvostanovanjskih stavb, ter lastniki ali uporabniki poslovnih in industrijskih objektov morajo določiti požarni red, ki vsebuje:

1. organizacijo varstva pred požarom;
2. ukrepe varstva pred požarom, ki jih zahtevajo delovne in bivalne razmere, kot so prepoved kajenja, uporabe odprtega ognja ali orodja, ki se iskri, tam kjer je to

prepovedano, odstranjevanje vseh gorljivih snovi, ki niso potrebne za nemoten potek dela, iz požarno ogroženih prostorov in druge ukrepe ter način in kontrolo izvajanja teh ukrepov;

3. navodila za ravnanje v primeru požara;
4. način usposabljanja.

(2) Za objekte, v katerih je več lastnikov ali uporabnikov, lahko lastniki in uporabniki izdelajo skupni požarni red. Lastniki in uporabniki, ki uporabljajo isti objekt, morajo uskladiti načrte evakuacije tudi, če ne izdelajo skupnega požarnega reda.

(3) V poslovnih, stanovanjskih in industrijskih objektih mora biti del požarnega reda iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena izobešen na vidnem mestu.

(4) V objektih iz prejšnjega odstavka morajo biti za primer požara pripravljene oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom, ki jih je treba vzdrževati v skladu s tehničnimi predpisi in navodili proizvajalca. Evakuacijske poti in prehodi, dostopi, dovozi ter delovne površine za intervencijska vozila morajo biti proste in prehodne. Dostop do opreme, naprav in sredstev za varstvo pred požarom mora biti prost.

(5) Za požarno bolj ogrožene objekte in za objekte, v katerih se zbira več ljudi, je treba izdelati tudi požarne načrte in načrte evakuacije ob požaru. Lastnik ali uporabnik takega objekta mora en izvod požarnega načrta izročiti gasilski enoti, ki opravlja javno gasilsko službo na območju, kjer je tak objekt. Gasilska enota požarni načrt lahko uporablja izključno za opravljanje operativnih gasilskih nalog.

(6) Minister določi objekte iz prvega in prejšnjega odstavka, vsebino in pogoje za izdelavo požarnega reda, požarnega načrta in načrta evakuacije, merila za izbiro in namestitvev gasilnih aparatov ter drugo obvezno opremo, ki jo morajo imeti objekti iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena.

(7) Lastniki ali uporabniki objektov iz petega odstavka tega člena morajo najmanj enkrat letno izvesti praktično usposabljanje za izvajanje evakuacije iz objekta ob požaru.

(8) Za izvajanje splošnih ukrepov varstva pred požarom, določenih za poslovne, industrijske in druge delovne prostore, je odgovoren delodajalec, če ni lastnik objektov ali prostorov, ki jih uporablja.

36. člen (odgovorna oseba)

(1) Lastnik ali uporabnik stanovanjskih, poslovnih in industrijskih objektov je odgovoren za varstvo pred požarom.

(2) Lastnik ali uporabnik lahko pooblasti ustrezno usposobljeno fizično ali pravno osebo, ki mu je odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred požarom. Kot odgovorno osebo se lahko pooblasti tudi fizična oseba, ki ni zaposlena pri lastniku ali uporabniku. V večstanovanjskih hišah se lahko za izvajanje ukrepov varstva pred požarom pooblasti tudi upravitelja, če je ustrezno usposobljen.

(3) Minister predpiše strokovno usposobljenost fizične in pravne osebe, ki se jo lahko pooblasti za izvajanje ukrepov varstva pred požarom.

37. člen
(požarna straža)

(1) Požarno stražo mora organizirati:

1. kdor pretaka količine nad 5 m³ lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov;
2. kdor vari, uporablja odprt plamen ali orodje, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila;
3. prireditelj javnega shoda ali prireditve, na kateri je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije;
4. lokalna skupnost, lastnik oziroma upravljalec gozda ali drugega zemljišča, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju.

(2) Požarno stražo lahko opravljajo le gasilci v skladu z zakonom, ki ureja gasilstvo, v primeru iz 1. in 2. točke iz prejšnjega odstavka pa tudi za gašenje usposobljene osebe, če ne gre za opravljanje del v požarno bolj ogroženih objektih in objektih, v katerih se zbira več ljudi, določenih v skladu s tem zakonom.

(3) Požarna straža se mora izvajati, dokler traja povečana požarna nevarnost.

(4) Minister predpiše pogoje in način izvajanja usposabljanja ter preizkusa usposobljenosti oseb iz drugega odstavka tega člena.

41. člen
(nadzor vgrajenih sistemov)

(1) Lastnik ali uporabnik stanovanjskih, poslovnih ter industrijskih objektov si mora pred pričetkom uporabe vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite pridobiti potrdilo o brezhibnem delovanju sistema ter skrbeti za stalni tehnični nadzor vgrajenega sistema v skladu s tehničnimi predpisi in navodili proizvajalca.

(2) Potrdilo o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite in o opravljenem tehničnem nadzoru se izda, ko so bile odpravljene vse pomanjkljivosti sistema. Kopijo potrdila pošlje fizična ali pravna oseba, ki preizkuša vgrajene sisteme požarne zaščite, Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki o tem vodi evidenco.

(3) Potrdilo iz prejšnjega odstavka izda fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje pogoje za preizkušanje vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite. Fizična in pravna oseba morata vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite preizkušati in nadzirati v skladu s predpisi.

(4) Minister predpiše obseg preizkusa, način izdaje potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite, postopek tehničnega nadzora in izdaje potrdil ter pogoje za fizične in pravne osebe, ki preizkušajo vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite.

VIII. SVET ZA VARSTVO PRED POŽAROM

IX. STROKOVNO ZDRUŽENJE

X. UPRAVNA ORGANIZIRANOST VARSTVA PRED POŽAROM

49. člen
(splošne naloge varstva pred požarom)

(1) Splošne upravne, strokovne, razvojne in tehnične naloge na področju varstva pred požarom opravlja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje in pri tem zlasti:

1. sodeluje pri usmerjanju in usklajevanju razvojnih in strokovno tehničnih nalog na področju varstva pred požarom;
2. opravlja naloge, povezane z organizacijo, načrtovanjem, delovanjem in razvojem dejavnosti varstva pred požarom;
3. opravlja naloge in koordinira delo pri programiranju in načrtovanju varstva pred požarom;
4. opravlja določene naloge v zvezi s financiranjem dejavnosti in zadev varstva pred požarom;
5. izvaja posebne ukrepe, ko je razglašena povečana požarna ogroženost;
6. organizira in skrbi za izobraževanje in usposabljanje za varstvo pred požarom;
7. sodeluje pri pripravi standardov za varstvo pred požarom;
8. daje smernice in mnenja k državnim, regionalnim in lokalnim prostorskim aktom ter projektne pogoje in soglasja k projektnim rešitvam v projektih za pridobitev gradbenih dovoljenj za objekte, za katere je predpisana izdelava študije požarne varnosti;
9. opravlja določene naloge v zvezi s požarnim preiskovanjem v sodelovanju z inšpektorji in policijo;
10. opravlja naloge v zvezi z izgradnjo in gospodarjenjem z objekti ali napravami, potrebnimi za opravljanje dejavnosti in zadev varstva pred požarom državnega pomena.

(2) Minister lahko v soglasju z ministrom, pristojnim za graditev objektov, predpiše tudi druge objekte, h katerim daje soglasje Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v skladu z 8. točko prejšnjega odstavka.

54. člen
(pravice in dolžnosti)

(1) Inšpektorji in pooblaščenice osebe iz prejšnjega člena imajo pri opravljanju inšpekcijskih opravil, poleg pravic in dolžnosti, ki jih imajo po splošnih predpisih, v skladu s tem zakonom še naslednje pravice in dolžnosti:

1. vstopiti v objekte, kjer se opravlja proizvodnja ali dejavnost s požarno nevarnimi snovmi, požarno nevarna dela in opravila, ter v poslovne in obratovalne prostore oziroma v druge prostore, v katerih je kurilna naprava, skladišče goriva, dimni vod ali prezračevalna naprava;
2. pregledati objekte, naprave in materiale ter tehnično ali drugo dokumentacijo, ki se nanaša na varnost objekta in njegovih naprav pred požarom ali na dolžnost zaposlenih pri izvrševanju predpisov o varstvu pred požarom;
3. zbirati obvestila, po potrebi pa tudi izjave delavcev, ki so odgovorni za izvajanje ukrepov varstva pred požarom;
4. sodelovati s policijo in kriminalistično službo pri ugotavljanju vzrokov večjih požarov;
5. določiti rok za odpravo pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti pri izvajanju predpisov o varstvu pred požarom;
6. odrediti potrebne ukrepe varstva pred požarom, če z gradbenimi, tehnološkimi in organizacijskimi ukrepi ni zagotovljena zadostna varnost pred požarom;
7. odrediti druge ukrepe, da se ukrene vse potrebno za zavarovanje ljudi, živali in premoženja pred požarom.

(2) Pravice in dolžnosti iz 3., 4., 6. in 7. točke prejšnjega odstavka imajo samo inšpektorji.

(3) Če fizična ali pravna oseba inšpektorju ali pooblaščenim osebam ne dopusti vstopa v stanovanje ali v druge prostore, na zahtevo inšpektorja o tem odloči sodišče.

XII. KAZENSKÉ DOLOČBE

61. člen

(1) Z globo od 1.300 do 20.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek, če:

1. o varstvu pred požarom ne usposobi vsakega, ki je redno ali začasno oziroma občasno zaposlen pri njem, ob nastopu dela ali premestitvi na drugo delovno mesto ali ob začetku opravljanja drugega dela ali spremembi ali uvajanju nove delovne operacije ali spremembi in uvajanju nove tehnologije (prvi odstavek 20. člena);
2. najame za usposabljanje za varstvo pred požarom fizično ali pravno osebo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev (tretji odstavek 20. člena v zvezi s četrtem odstavkom istega člena);
3. izvaja usposabljanje za varstvo pred požarom v nasprotju s predpisom, ki ureja vrsto, način in periodičnost usposabljanja (tretji odstavek 20. člena v zvezi s četrtem odstavkom istega člena);
4. usposablja za varstvo pred požarom in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (tretji odstavek 20. člena v zvezi s četrtem odstavkom istega člena);
5. nima študije požarne varnosti za graditev, rekonstrukcijo ali nadomestno gradnjo objekta pri katerem je obvezna (prvi odstavek 30. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
6. izdeluje študije požarne varnosti in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 30. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
7. izdeluje študije požarne varnosti v nasprotju s predpisi (drugi odstavek 30. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
8. ne vodi evidence s podatki o požarih ali eksplozijah pri njih ter o nastali škodi, o usposobljenosti zaposlenih delavcev za varstvo pred požarom, o opremljenosti, napravah in drugih sredstvih za varstvo pred požarom (drugi odstavek 32. člena);
9. ministrstvu ne poroča o dogodkih, povezanih s požari ali eksplozijami (tretji odstavek 32. člena);
10. v nasprotju z zakonom uporablja ali obdeluje osebne podatke iz 32. in 33. člena tega zakona (tretji in četrti odstavek 33. člena);
11. pretaka količine nad 5 m³ lahko vnetljivih snovi ali gorljivih plinov ali vari, uporablja odprt plamen ali orodje, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar ali ni posebej prilagojen za ta opravila ali prireja javni shod ali prireditev, na kateri je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije, in ne organizira požarne straže ali je ne izvaja ves čas povečane požarne nevarnosti (prvi odstavek 37. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
12. ne organizira požarne straže, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju ali če je ne izvaja ves čas povečane požarne nevarnosti (4. točka prvega odstavka 37. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);
13. organizira požarno stražo tako, da jo opravljajo osebe, ki niso gasilci, oziroma v primeru iz 1. in 2. točke prvega odstavka 37. člena tega zakona za gašenje usposobljene osebe, pa ne gre za opravljanje del v požarno bolj ogroženih objektih in objektih v katerih se zbira več ljudi, določenih s tem zakonom (drugi odstavek 37. člena);

14. uporablja opremo, naprave ali druga sredstva za varstvo pred požarom, ki niso skladna s predpisi, ki urejajo tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti (38. člen);
15. preizkuša opremo, naprave ali druga sredstva za varstvo pred požarom in o tem izdaja potrdila v skladu s predpisi o standardizaciji, pa za to nima pooblastila ministra (četrti odstavek 38. člena);
16. vzdržuje ročne in prevozne gasilne aparate in za to ni pooblaščen ali če opravlja njihovo vzdrževanje v nasprotju s predpisi (prvi odstavek 40. člena v zvezi z drugim odstavkom istega člena);
17. izdaja potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite in o opravljenem tehničnem nadzoru in ne izpolnjuje predpisanih pogojev za preizkušanje ali če ne pošlje kopije potrdila Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje ali če opravlja preizkuse v nasprotju s predpisi (drugi in tretji odstavek 41. člena v zvezi s četrtim odstavkom istega člena);
18. opravlja požarno varovanje in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (prvi odstavek 42. člena).

(2) Z globo najmanj 600 do 2.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

62. člen

(1) Z globo 1.300 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek lastnik ali uporabnik, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. nima požarnega reda ali skupnega požarnega reda ali če del požarnega reda ni izobešen na vidnem mestu ali če nima izdelanega požarnega reda v skladu s predpisano vsebino in pogoji (prvi, drugi in tretji odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
2. če kot lastnik ali uporabnik, ki uporablja isti objekt z drugimi lastniki ali uporabniki, ni uskladił načrta evakuacije (drugi odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
3. v poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektih ne izbere in namesti gasilnih aparatov v skladu s predpisanimi merili za izbiro in namestitvev gasilnih aparatov (četrti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
4. v poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektih nima pripravljene opreme, naprav ali drugih sredstev za varstvo pred požarom ali če jih ne vzdržuje v skladu s tehničnimi predpisi in navodili proizvajalca ali če dostop do opreme, naprav in sredstev za varstvo pred požarom ni prost (četrti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
5. v poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektih evakuacijske poti in prehodi, dostopi, dovozi ter delovne površine za intervencijska vozila niso proste in prehodne (četrti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
6. nima v požarno bolj ogroženemu objektu ali v objektu, v katerem se zbira več ljudi, izdelanega požarnega načrta in načrta evakuacije ob požaru (peti odstavek 35. člena v zvezi s šestim odstavkom istega člena);
7. kot lastnik ali uporabnik poslovnih, stanovanjskih ali industrijskih objektov ne izvede najmanj enkrat letno praktičnega usposabljanja za izvajanje evakuacije iz objekta ob požaru (sedmi odstavek 35. člena);
8. za izvajanje ukrepov varstva pred požarom pooblasti fizično ali pravno osebo oziroma upravitelja, ki ni ustrezno usposobljen (drugi odstavek 36. člena v zvezi s tretjim odstavkom istega člena);

9. si pred pričetkom uporabe vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite ne pridobi potrdila o brezhibnem delovanju sistema ali ne skrbi za stalni tehnični nadzor vgrajenega sistema v skladu s tehničnimi predpisi ali navodili proizvajalca (prvi odstavek 41. člena v zvezi s četrnim odstavkom istega člena).

(2) Z globo najmanj 600 do 2.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo najmanj 600 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi lastnik ali uporabnik, ki je fizična oseba in stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

63. člen

Z globo najmanj od 300 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek fizična oseba, ki:

1. opazi, da grozi neposredna nevarnost požara ali eksplozije ali opazi požar in ne odstrani nevarnosti ali ne pogasi požara, če to lahko stori brez nevarnosti zase ali za drugega (prvi odstavek 45. člena);
2. o nevarnosti požara ali o požaru takoj ne obvesti najbližje gasilske enote ali centra za obveščanje ali policijske postaje (drugi odstavek 45. člena);
3. ne da na razpolago prevoznega sredstva ali sredstva za zveze, da se obvesti o požaru najbližjo gasilsko enoto ali center za obveščanje ali policijsko postajo (drugi odstavek 45. člena);
4. stori dejanje iz 3., 4., 5., 6., 7., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. in 17. točke prvega odstavka 61. člena tega zakona.

65. člen

Z globo od 300 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. dopusti, da se tam, kjer je to s požarnim redom prepovedano, kadi, uporablja odprt ogenj ali orodje, ki iskri (2. točka prvega odstavka 35. člena);
2. ne poskrbi v skladu s požarnim redom, da se redno odstranjujejo gorljive snovi, ki niso potrebne za nemoten tehnološki proces, iz požarno ogroženih prostorov (2. točka prvega odstavka 35. člena);
3. dopusti, da so v nasprotju s požarnim redom založene ali ovirane evakuacijske poti, zasilni izhodi in dostopi za gasilsko intervencijo (četrty odstavek 35. člena);
4. ne poskrbi, da so oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom vzdrževani v skladu s tehničnimi predpisi in navodili proizvajalcev (četrty odstavek 35. člena).